

LIGJ
Nr. 10/2021

PËR AZILIN NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË¹

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Qëllimi i ligjit

Qëllimi i këtij ligji është përcaktimi i kushteve dhe procedurave për:

- a) dhënien e statusit të refugjatit;
- b) mbrojtjen plotësuese dhe mbrojtjen e përkohshme në Republikën e Shqipërisë;
- c) humbjen, pushimin ose shfuqizimin e mbrojtjes ndërkombëtare;
- ç) të drejtat dhe detyrimet e refugjatëve, të kërkuesve për mbrojtje ndërkombëtare, të personave nën mbrojtje të përkohshme dhe plotësuese;
- d) përmbajtjen e statusit të refugjatit dhe mbrojtjes plotësuese;
- dh) të drejtën për bashkim familjar;
- e) përcaktimin e kushteve për integrimin e refugjatëve dhe të personave me mbrojtje plotësuese në Republikën e Shqipërisë.

Neni 2

¹ Ky projektligj është përafuar pjesërisht me:

- Direktivën e Këshillit 2001/55/KE, datë 20 korrik 2001, “Mbi standardet minimale për dhënien e mbrojtjes së përkohshme në rastet e flukseve masive të personave të shpërngulur dhe mbi masat që promovojnë një ekuilibër përpjekjesh ndërmjet Shteteve Anëtare në pritjen e këtyre personave dhe përballimin e pasojave”. Numri CELEX 32001L0055, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian, seria L, nr. 212, datë 7.8.2001, f. 12–23.
- Direktivën e Këshillit 2003/86/KE, datë 22 shtator 2003 “Mbi të drejtën e bashkimit familjar”. Numri CELEX 32003L0086, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian, seria L, nr. 251, datë 3.10.2003, f. 12–18.
- Direktivën 2011/95/BE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, datë 13 dhjetor 2011 “Mbi standardet për kualifikimin e shtetasve të vendeve të treta ose personave pa shtetësi si përfitues të mbrojtjes ndërkombëtare, për një status uniform për refugjatët ose për personat që kanë të drejtë për mbrojtje plotësuese, dhe për përmbajtjen e mbrojtjes së dhënë”. Numri CELEX 32011L0095, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian, seria L nr. 337, datë 20.12.2011, f. 9–26.
- Direktivën 2013/32/BE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, datë 26 qershor 2013, “Mbi procedurat e zakonshme për dhënien dhe tërheqjen e mbrojtjes ndërkombëtare”. Numri CELEX 32013L0032, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian, seria L, nr. 80, datë 29.6.2013, f. 60–95.
- Direktivën 2013/33/BE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, datë 26 qershor 2013, “Për përcaktimin e standardeve për pranimin e kërkuesve për mbrojtje ndërkombëtare”. Numri CELEX 32013L0033, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian, seria L, nr. 180, datë 29.6.2013, f. 96–116.

Fusha e zbatimit

Ky ligj zbatohet për të gjithë shtetasit e huaj dhe personat pa shtetësi, të cilët kanë deklaruar qëllimin për të paraqitur kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare në territorin e Republikës së Shqipërisë, për aq kohë sa atyre u lejohej të qëndrojnë në territorin e Republikës së Shqipërisë si kërkues për mbrojtje ndërkombëtare, si dhe për anëtarët e familjes së tyre.

Neni 3

Përkufizime

Në kuptim të këtij ligji me termat e mëposhtëm nënkuptojmë:

1. “Azil” është forma e mbrojtjes ndërkombëtare që Republika e Shqipërisë u jep refugjatëve dhe personave në mbrojtje plotësuese.

2. “Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët” është struktura përgjegjëse në ministrinë përkatëse për çështjet e azilit dhe refugjatët.

3. “Anëtarë të familjes” janë të afërmit e kërkuesit, refugjatit apo personit nën mbrojtje plotësuese, sipas përkufizimit të përcaktuar në ligjin për të huajt.

4. “Bashkim familjar” është hyrja dhe qëndrimi në territorin e Republikës së Shqipërisë e anëtarëve të familjes së një shtetasi të huaj, i cili qëndron në mënyrë të ligjshme në atë shtet, me qëllim që të ruhet njësisht familjare, qoftë kur marrëdhënia familjare ka lindur para ose pas hyrjes së personit rezident.

5. “Fëmijë” është çdo person nën moshën 18 vjeç. Në rastin kur mosha e personit është e pamundur të përcaktohet saktë, por ka arsye të besohet se personi është fëmijë, ai konsiderohet fëmijë në kuptim të këtij ligji derisa mosha e tij të përcaktohet sipas legjislacionit në fuqi.

6. “Fëmijë i pashoqëruar” është shtetasi i huaj ose personi pa shtetësi nën 18 vjeç, i cili hyn në territorin e Republikës së Shqipërisë i pashoqëruar nga një person madhor, përgjegjës për të, sipas ligjit ose sipas traditës, ose është lënë i pashoqëruar pasi ka hyrë në territorin e Republikës së Shqipërisë dhe për sa kohë ai nuk është efektivisht nën kujdesin e një personi të tillë.

7. “Fluksi masiv” është hyrja në territorin e Republikës së Shqipërisë e një mase të madhe të personave të shpërngulur, të cilët vijnë nga një shtet apo zonë gjeografike e caktuar, qoftë edhe nëse ardhja e tyre ka qenë spontane apo e ndihmuar nga një program evakuimi.

8. “Kërkues” është çdo shtetas i huaj ose person pa shtetësi, që ka paraqitur kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare, për të cilën nuk është marrë ende një vendim përfundimtar i formës së prerë.

9. “Kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare” është kërkesa për mbrojtje e paraqitur nga shtetasi i huaj apo personi pa shtetësi, që kërkon ose kuptohet se kërkon të përfitojë statusin e refugjatit ose të mbrojtjes plotësuese dhe nuk kërkon shprehimisht një lloj tjetër mbrojtjeje jashtë fushës së zbatimit të këtij ligji, për të cilën aplikohet veçmas.

10. “Kërkesë e mëvonshme” është një kërkesë e re për mbrojtje ndërkombëtare, e paraqitur nga i huaji pas vendimit përfundimtar për kërkesën e mëparshme, duke përfshirë edhe rastet kur e ka tërhequr qartazi kërkesën e tij ose në rastet kur Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët e ka refuzuar atë për shkak të heqjes dorë të kërkesës.

11. “Konventa e Gjenevës” është Konventa për Statusin e Refugjatit, e datës 28 korrik 1951, e ndryshuar me protokollin e Nju Jorkut, të datës 31 janar 1967, e ratifikuar.

12. “Kujdestar ligjor” është personi i caktuar nga gjykata për kërkuesin fëmijë i pashoqëruar, i cili vepron në emër dhe për llogari të këtij të fundit gjatë gjithë procedurës së përcaktimit të statusit të mbrojtjes ndërkombëtare apo vetëm për kryerjen e një veprimi të caktuar procedural, përveç rastit kur me ligj kërkohet që vetë kërkuesi të kryejë personalisht një veprim të caktuar procedural.

13. “Kushtet materiale të pritjes” janë kushtet e pritjes që përfshijnë strehimin, ushqimin dhe veshmbathjet e dhëna në natyrë ose në formën e ndihmës financiare, si dhe shpenzimet e përditshme.

14. “Leje qëndrimi” është dokumenti i lëshuar nga autoritetet përgjegjëse në Republikën e Shqipërisë, sipas ligjit për të huajt, i cili lejon kërkuesin, refugjatit ose personin në mbrojtje plotësuese të qëndrojë në mënyrë të ligjshme në Republikën e Shqipërisë.

15. “Moskthim” është detyrimi i ndalimit për të dëbuar apo kthyer shtetasin e huaj ose personin pa shtetësi në çfarëdolloj mënyrë në kufijtë e territoreve ku i kërcënohet jeta ose liria e tij, për arsye të racës, besimit, kombësisë, anëtarësisë në një grup të caktuar shoqëror ose bindjeve të tij politike.

16. “Ministria” është ministria përgjegjëse për çështjet e azilit.

17. “Ministri” është ministri përgjegjës për çështjet e azilit.

18. “Mbrojtja ndërkombëtare” përfshin statusin e refugjatit dhe mbrojtjes plotësuese.

19. “Mbrojtja plotësuese” është formë mbrojtjeje që i jepet shtetasit të huaj ose personit pa shtetësi, që nuk i përmbush kriteret për të fituar statusin e refugjatit dhe ka arsye serioze e të bazuara të mendohet se në rast të kthimit të tij në vendin e origjinës apo në rastin e personit pa shtetësi në vendbanimin e tij të zakonshëm të mëparshëm, ai rrezikon realisht të përballet me cenime të rënda dhe nuk ka mundësi, apo për shkak të rrezikut të tillë nuk dëshiron të përfitojë nga mbrojtja e atij vendi.

20. “Mbrojtje e përkohshme” është një procedurë e veçantë mbrojtjeje, e cila u siguron mbrojtje të menjëhershme dhe të përkohshme personave të shpërngulur në rastet e flukseve masive, të cilët nuk mund të kthehen në vendin e tyre të origjinës, në veçanti, nëse ekziston rreziku që sistemi i azilit të jetë i paaftë të procedojë me këtë fluks, pa krijuar efekte të pafavorshme në funksionimin e tij efektiv, në interes të këtyre personave.

21. “Ndalim” nënkupton mbylljen e një kërkuesi të mbrojtjes ndërkombëtare në një vend të caktuar, kur kërkuesi është i privuar nga liria e lëvizjes së tij.

22. “Persona të shpërngulur” janë shtetasit e huaj ose personat pa shtetësi, të cilët kanë lënë vendin e tyre të origjinës ose janë evakuuar në përgjigje të një kërkese nga organizatat ndërkombëtare dhe nuk janë në gjendje për t’u kthyer në kushte të sigurta dhe të qëndrueshme për shkak të gjendjes mbizotëruese në atë vend, i cili është brenda fushës së zbatimit të nenit 1 (A) të Konventës së Gjenevës apo akteve të tjera ndërkombëtare ose kombëtare për dhënien e mbrojtjes ndërkombëtare, në veçanti:

a) personat që kanë ikur nga zonat e konfliktit të armatosur ose dhuna endemike (rajonale);

b) personat në rrezik të rëndë ose që kanë qenë viktimat e shkeljeve sistematike të të drejtave të njeriut dhe lirive themelore.

23. “Përfitues i mbrojtjes ndërkombëtare” është personi të cilit i është njohur statusi i refugjatit ose mbrojtjes plotësuese.

24. “Person pa shtetësi” është personi që nuk gëzon shtetësinë e asnjë shteti për shkak të mungesës së një lidhjeje të qëndrueshme juridike ndërmjet tij dhe një shteti.

25. “Persona që i përkasin kategorisë së veçantë” janë fëmijët, fëmijët e pashoqëruar, personat me aftësi të kufizuara, personat e moshuar, gratë shtatzëna, prind i vetëm me fëmijë të mitur, viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore, viktimat e gjymtimit gjenital, LGBTI, personat me sëmundje të rënda, personat me probleme/çrregullime të shëndetit mendor ose personat, të cilët kanë qenë subjekt i torturës, përdhunimit apo ndonjë forme tjetër të dhunës psikologjike, fizike apo seksuale.

26. “Përfaqësues i autorizuar” është përfaqësuesi, i cili vepron në emër dhe për llogari të kërkuesit gjatë gjithë procedurës së përcaktimit të statusit të mbrojtjes ndërkombëtare apo vetëm për kryerjen e një veprimi të caktuar procedural, përveç rastit kur me ligj kërkohet që vetë kërkuesi të kryejë personalisht një veprim të caktuar procedural.

27. “Qendra e Pritjes për Azil” është struktura e caktuar për pranimin dhe akomodimin kolektiv të kërkuesve për mbrojtje ndërkombëtare.

28. “Refugjat” është shtetasi i huaj ose personi pa shtetësi, i cili, për shkak të frikës së bazuar të persekutimit, për arsye të racës, besimit, kombësisë, anëtarësisë në një grup të caktuar shoqëror ose bindjes politike, ndodhet jashtë vendit të shtetësisë së tij ose jashtë vendbanimit të zakonshëm të mëparshëm dhe nuk ka mundësi ose dëshirë për të kërkuar mbrojtjen e atij vendi apo kthimin në atë vend, si pasojë e këtyre rrethanave, në përputhje me kriteret e nenit 1 (A) të Konventës së Gjenevës.

29. “Statusi i refugjatit” është njohja në Republikën e Shqipërisë e shtetasit të huaj ose personit pa shtetësi si refugjat.

30. “Statusi i mbrojtjes plotësuese” është njohja në Republikën e Shqipërisë e të huajit ose personit pa shtetësi, si person i pranueshëm për mbrojtje plotësuese.

31. “Shtetas i huaj” është personi i cili nuk është shtetas i Republikës së Shqipërisë dhe ka shtetësi të huaj.

32. “Shtet apo vend i origjinës” është shteti, shtetësinë e të cilit mban kërkuesi ose në rastin e personave pa shtetësi, vendbanimi i zakonshëm i mëparshëm.

33. “UNHCR” është Zyra e Komisionerit të Lartë për Refugjatët e Organizatës së Kombeve të Bashkuara, në vijim UNHCR.

34. “Vendim përfundimtar” është vendimi i dhënë nga Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët për njohjen apo refuzimin e statusit të mbrojtjes ndërkombëtare ose vendimi i Komisionit Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët kur është ushtruar e drejta e ankimit ndaj vendimit të autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët ose vendimi i gjykatës kompetente kur është ushtruar e drejta e ankimit ndaj vendimit të Komisionit Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët.

Neni 4

Autoritetet përgjegjëse

1. Autoriteti përgjegjës në kufi dhe në territor për trajtimin e personave që kërkojnë mbrojtje ndërkombëtare dhe për pajisjen me leje qëndrimi është struktura përgjegjëse për kufirin dhe migracionin, sipas ligjit për të huajt.

2. Autoriteti përgjegjës për trajtimin, shqyrtimin dhe dhënien e vendimit përfundimtar për kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare është struktura përgjegjëse në ministrinë përkatëse për çështjet e azilit dhe refugjatët.

3. Komisioni Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët është organi administrativ epror për shqyrtimin e ankimit administrativ të paraqitur ndaj vendimit të dhënë nga Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët.

4. Autoriteti përgjegjës për pajisjen me leje pune dhe trajtimin e marrëdhënieve të punës të personave që kërkojnë mbrojtje ndërkombëtare sipas këtij ligji, është struktura përgjegjëse për punësimin dhe aftësitë.

5. Autoriteti përgjegjës për trajtimin shëndetësor dhe përkujdesjen sociale të personave që kërkojnë mbrojtje ndërkombëtare sipas këtij ligji, është ministria përgjegjëse për përkrahjen sociale dhe shëndetësinë.

6. Autoriteti përgjegjës për ofrimin e arsimit të personave që kërkojnë mbrojtje ndërkombëtare sipas këtij ligji, është ministria përgjegjëse për arsimin.

7. Autoritetet përgjegjëse sipas këtij neni, ushtrojnë kompetencat dhe përgjegjësitë në përputhje me fushën përkatëse të përgjegjësisë shtetërore menjëherë pas plotësimit të formularit përkatës në kufi ose brenda në territor.

Neni 5

E drejta për azil

Republika e Shqipërisë garanton të drejtën për azil të shtetasit të huaj ose personit pa shtetësi, i cili ndodhet jashtë vendit të shtetësisë së vet ose jashtë vendbanimit të zakonshëm të mëparshëm dhe nuk ka mundësi ose dëshirë të kërkojë mbrojtjen e atij vendi për shkak të frikës së bazuar për të qenë i persekutuar për arsye të racës, të besimit fetar, të kombësisë, të anëtarësisë në një grup të caktuar shoqëror ose të bindjes politike.

Neni 6

Roli i UNHCR-së

1. Autoritetet e përcaktuara në pikat 1 dhe 2 të nenit 4 të këtij ligji bashkëpunojnë me UNHCR-në gjatë gjithë procedurës së shqyrtimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare deri në dhënien e vendimit përfundimtar nga Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët.

2. Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët i dërgon UNHCR-së listën e kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare që shqyrtohen nga ky autoritet dhe të ankimeve që janë paraqitur, si dhe çdo informacion tjetër që kërkohet për të siguruar bashkëpunimin ndërmjet autoriteteve vendase me UNHCR-në, në përputhje me nenin 35 të Konventës së Gjenevës.

3. Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët mund t'i kërkojë UNHCR-së mendime ose rekomandime me karakter të përgjithshëm, si dhe rekomandime për raste të veçanta apo gjatë flukseve masive.

4. Autoritetet përgjegjëse e lejojnë UNHCR-në, kur ajo e kërkon:

a) të ketë kontakt me kërkuessit, duke përfshirë edhe ata në paraburgim, kufi dhe në zona tranziti;

b) të njihet me informacionin për kërkesat individuale, ecurinë e procedurës dhe vendimet e marra në përfundim të tyre, duke siguruar më parë pëlqimin e kërkuessit;

c) të paraqesë opinionet e veta ndaj autoriteteve përgjegjëse për trajtimin dhe shqyrtimin e kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare në çdo fazë të procedurës së parashikuar në këtë ligj.

5. Shkëmbimi i informacionit, si dhe mënyrat e bashkëpunimit ndërmjet autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët dhe UNCHR-së përcaktohen në marrëveshje bashkëpunimi ndërmjet ministrisë përkatëse për çështjet e azilit dhe refugjatët dhe UNCHR-së.

Neni 7

Vendi i parë i azilit

1. Një shtet mund të konsiderohet si vend i parë i azilit për një kërkuess të veçantë nëse:

a) kërkuessi në atë shtet është njohur si refugjat dhe mund të përfitojë akoma nga mbrojtja e atij shteti; ose

b) kërkuessi gëzon mbrojtje të mjaftueshme në atë shtet, duke përfshirë përfitimet nga parimi i moskthimit.

2. Kërkuessit do të lejohen të kundërshtojnë zbatimin e konceptit të vendit të parë të azilit në rrethanat e tij të veçanta.

Neni 8

Shteti i tretë i sigurt

1. Një shtet i tretë i sigurt është shteti ku kërkuessi ka qëndruar para se të arrijë në Republikën e Shqipërisë dhe në të cilin prezumohet se ai do të kthehet i sigurt kur autoritetet e përcaktuara në pikat 1 dhe 2 të nenit 4 të këtij ligji krijojnë bindjen se kërkuessi që kërkon mbrojtje ndërkombëtare do të trajtohet në përputhje me parimet e mëposhtme në shtetin e tretë:

a) jeta dhe liria nuk kërcënohen në bazë të racës, fesë, kombësisë, përkatësisë në një grup social të caktuar ose përfaqësimit të ndonjë qëndrimi politik;

b) nuk ka rrezik të cenimit të rëndë;

- c) respektohet parimi i moskthimit në përputhje me Konventën e Gjenevës;
- ç) respektohet ndalimi i dëbimit, në shkelje të së drejtës për lirinë nga tortura dhe trajtimi mizor, çnjerëzor dhe degradues, sipas së drejtës ndërkombëtare; dhe
- d) ekziston mundësia për të kërkuar statusin e refugjatit dhe, nëse personi është refugjat, përfiton mbrojtje në përputhje me Konventën e Gjenevës.

2. Koncepti i shtetit të tretë të sigurt zbatohet, nëse plotësohen parimet e përcaktuara në pikën 1 të këtij neni, për çdo kërkesë individualisht dhe nëse ekziston një lidhje ndërmjet këtij shteti dhe kërkuarit në bazë të së cilës në mënyrë të arsyeshme mund të pritët që kërkuari të kërkojë mbrojtje ndërkombëtare.

3. Koncepti i shtetit të tretë të sigurt sipas pikës 1 të këtij neni, nuk do të zbatohet nëse bashkëshorti/ja, fëmijët ose prindërit e kërkuarit qëndrojnë në mënyrë të ligjshme në Republikën e Shqipërisë.

4. Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët i lëshon kërkuarit, kërkesa e të cilit është konsideruar e papranueshme sipas këtij ligji, një dokument, me qëllim informimin e autoriteteve përgjegjëse të atij shteti, që kërkesa e tij nuk është shqyrtuar në Republikën e Shqipërisë. Format i këtij dokumenti përcaktohet me urdhër të ministrit.

5. Në rast se shteti i tretë i sigurt nuk ripranon kërkuarin, atij i sigurohet aksesin në procedurat e azilit në Republikën e Shqipërisë.

Neni 9

Shteti i sigurt i origjinës

1. Një shtet i tretë konsiderohet shtet i sigurt i origjinës pas shqyrtimit individual të kërkesës për kërkuarin e veçantë, nëse:

- a) kërkuari ka shtetësinë e atij vendi;
- b) kërkuari është person pa shtetësi dhe ka pasur vendbanimin e zakonshëm të mëparshëm në atë shtet;
- c) nuk ka paraqitur informacion të mjaftueshëm për ta konsideruar shtetin në fjalë si shtet të pasigurt të origjinës për rrethanat e veçanta personale për të qenë përfitues i mbrojtjes ndërkombëtare sipas këtij ligji.

2. Gjatë vlerësimit nëse një shtet konsiderohet shtet i sigurt i origjinës, autoritetet përgjegjëse sigurohen që kërkuarit t'i garantohet mbrojtje nga persekutimi dhe cenimi i rëndë nëpërmjet:

- a) legjislacionit në fuqi dhe mënyrës së zbatimit të tij;
- b) respektimit të të drejtave të njeriut dhe lirive themelore të sanksionuara në konventat ndërkombëtare;
- c) respektimit të parimit të moskthimit;
- ç) ekzistencës së një sistemi ligjor mbrojtjeje kundër shkeljes së të drejtave dhe lirive.

3. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët informon në kohë kërkuarin për zbatimin e konceptit të vendit të sigurt të origjinës, në mënyrë që t'i mundësohet e drejta për të kundërshtuar zbatimin e konceptit të vendit të sigurt të origjinës, në kuadër të natyrës dhe të rrethanave të tij personale, për të përfituar mbrojtjen ndërkombëtare sipas këtij ligji.

Neni 10

Përcaktimi i vendeve të treta si shtete të treta të sigurta

1. Lista e vendeve të treta si shtete të treta të sigurta miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

2. Këshilli i Ministrave vlerëson rregullisht situatën në lidhje me shtetet e përcaktuara si shtete të treta të sigurta dhe për këtë qëllim përditëson listën e miratuar.

3. Vlerësimi nëse një shtet është shtet i tretë i sigurt, sipas këtij neni, bazohet në burime të tjera informacioni, përfshirë në veçanti informacionin nga shtetet anëtare të Bashkimit Evropian, EASO-ja (Zyra Mbështetëse Evropiane për Azilin), UNHCR-ja, Këshilli i Evropës dhe organizatat tjera ndërkombëtare.

KREU II PARIMET BAZË DHE GARANCITË

Neni 11

Parimi i moskthimit

1. Kërkuesi, refugjati, personi me statusin e mbrojtjes plotësuese dhe mbrojtje të përkohshme nuk dëbohet, kthehet apo ekstradohet jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë:

a) në një shtet ku jeta ose liria e tij kërcënohet për shkak të racës, të besimit, të kombësisë, të anëtarësisë në një grup të caktuar shoqëror apo të bindjeve politike;

b) në një shtet ku ka arsye të besueshme se mund të jetë në rrezik t'i nënshtrohet torturës ose ndëshkimit çnjerëzor e degradues apo çdo trajtimi tjetër të parashikuar në Konventën Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave Themelore dhe Lirive të Njeriut, të interpretuar nga Gjykata Evropiane apo në marrëveshjet/konventat ndërkombëtare ku Republika e Shqipërisë është palë;

c) në një shtet ku ka arsye të besueshme se mund të jetë në rrezik t'i nënshtrohet zhdukjes me forcë;

ç) në shtetin e tij të origjinës, në rast se të huajve u është dhënë një nga format e mbrojtjes në përputhje me dispozitat e këtij ligji;

d) në një shtet të tretë, i cili mund ta kthejë ose ta dërgojë personin në një nga shtetet, sipas përcaktimeve të shkronjave "a", "b" dhe "c" të kësaj pike.

2. I huaji, kërkesa e të cilit është refuzuar nga Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët, nuk dëbohet ose nuk nxirret jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë përpara ushtrimit apo dhënies së mundësive ligjore për ushtrimin e të drejtave procedurale dhe garancive të parashikuara në këtë ligj, me përjashtim të rasteve kur në këtë ligj parashikohet ndryshe.

3. Përjashtimisht, kërkuesi mund të kthehet, kur:

a) ka arsye të bazuara për ta konsideruar atë si një rrezik për sigurinë kombëtare të Republikës së Shqipërisë;

b) është dënuar me vendim të formës së prerë, veçanërisht për një krim i cili përbën rrezik për sigurinë e Republikës së Shqipërisë.

Neni 12

Persekutimi

1. Për t'u konsideruar persekutim, në kuptim të nenit 1(A) të Konventës së Gjenevës, akti duhet:

a) të jetë mjaftueshëm i rëndë nga natyra ose i kryer më shumë se një herë ose veprimi paraqet shkelje të rëndë të të drejtave themelore të njeriut, posaçërisht të të drejtave të cilat nuk mund të kufizohen sipas paragrafit 2 të nenit 15 të Konventës Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore; ose

b) të jetë akumulimi i masave të ndryshme, përfshirë edhe shkeljen e të drejtave të njeriut, e cila është mjaftueshëm e rëndë për një individ në mënyrë të ngjashme me parashikimin e bërë në shkronjën "a" të kësaj pike.

2. Akti i persekutimit në përputhje me pikën 1 të këtij neni, ndër të tjera, ka formën e:

a) aktit të dhunës fizike ose psikologjike, duke përfshirë dhunën seksuale;

b) masës ligjore, administrative, të policisë dhe/ose aktit gjyqësor, të cilat janë diskriminuese ose janë zbatuar në mënyrë diskriminuese;

- c) ndjekjes penale ose dënimit penal, që është joproportional ose diskriminues;
 - ç) mohimit të së drejtës për t'iu drejtuar gjykatës për rishikim të tyre dhe që rezulton në dënim joproportional ose diskriminues;
 - d) ndjekjes penale ose dënimit penal për shkak të refuzimit për të kryer shërbimin ushtarak në një konflikt, kur kryerja e shërbimit ushtarak përfshin krime ose akte që janë brenda fushës së veprimit për përjashtim nga e drejta e mbrojtjes ndërkombëtare sipas këtij ligji;
 - dh) aktit të kryer në mënyrë të veçantë të lidhur me dhunën me bazë gjinore ose me fëmijët.
3. Në përputhje me përkufizimin e refugjatit, duhet të ekzistojë një lidhje ndërmjet aktit të persekutimit dhe arsyeve të këtij persekutimi, në rast të mosgarantimit të mbrojtjes ndaj këtyre akteve.

Neni 13

Vlerësimi i arsyeve të persekutimit

1. Në vlerësimin e arsyeve të persekutimit mbahet parasysh:

- a) koncepti i racës, që në mënyrë të veçantë përfshin elementet e ngjyrës, prejardhjen ose përkatësinë në një grup të veçantë etnik;
- b) koncepti i besimit, që në mënyrë të veçantë përfshin mbajtjen e bindjeve fetare, jofetare ose ateiste, pjesëmarrjen apo abstenimin nga lutjet formale në publik ose në mjedise private, qoftë vetëm ose në komunitet me të tjerët, akte të tjera besimi ose shprehjen e mendimeve me natyrë fetare ose forma të sjelljes personale ose të përbashkët, të bazuara ose të ndikuara nga çdo besim fetar;
- c) kombësia, e cila nuk nënkupton shtetësinë ose mungesën e saj, por në mënyrë të veçantë duhet të përfshijë përkatësinë në një grup të përcaktuar nga identiteti i tij kulturor, etnik ose gjuhësor, origjinën e përbashkët gjeografike ose politike ose marrëdhëniet e tij me popullsinë e një shteti tjetër;
- ç) grupi, i cili konsiderohet formë e veçantë e një grupi shoqëror, ku në veçanti:
 - i. anëtarët e atij grupi ndajnë një karakteristikë të lindur ose një mjedis kulturor të përbashkët që nuk mund të ndryshohet, ose ndajnë një karakteristikë ose besim që është kaq thelbësor për identitetin ose ndërgjegjen, sa që një person nuk duhet të detyrohet ta refuzojë atë;
 - ii. grupi ka një identitet të dallueshëm në vendin përkatës, sepse ai perceptohet si i ndryshëm nga shoqëria përreth.
- d) bindja politike, e cila në veçanti përfshin pasjen e një opinioni, bindjeje ose besimi në një çështje që lidhet me aktorët e mundshëm të persekutimit, të përmendur në nenin 15 të këtij ligji, dhe me politikën ose metodat e tyre, pavarësisht nëse ai opinion, bindje ose besim ka ndikuar mbi kërkuesin ose jo.

2. Gjatë vlerësimit nëse një kërkues ka frikë të bazuar për përndjekje, nuk ka rëndësi nëse ai zotëron karakteristikat racore, fetare, të kombësisë, sociale apo politike, që tërheqin përndjekjen, por kushti është që këto karakteristika t'i atribuohen kërkuesit nga aktorët e përndjekjes.

Neni 14

Cenimi i rëndë

Me cenim të rëndë, për qëllim të dhënies së statusit të mbrojtjes plotësuese, kuptohet:

- a) dënimi me vdekje ose ekzekutimi;
- b) tortura ose trajtimi johuman dhe degradues, si dhe zhdukja me forcë e kërkuesit në vendin e origjinës;
- c) kërcënimi i rëndë dhe individual ndaj jetës së një personi për shkak të dhunës, pa dallim në situatat e konfliktit të armatosur ndërkombëtar apo të brendshëm.

Neni 15

Aktorët e persekutimit ose cenimit të rëndë

Aktorë të persekutimit ose cenimit të rëndë mund të jenë:

- a) shteti;
- b) palët ose organizatat që kontrollojnë shtetin ose pjesë të konsiderueshme të territorit të shtetit;
- c) aktorë joshitetërorë, nëse mund të provohet se aktorët e përmendur në shkronjat “a” dhe “b” të këtij neni, përfshirë edhe organizatat ndërkombëtare, nuk kanë mundësi ose nuk kanë vullnet të ofrojnë mbrojtje kundër persekutimit ose cenimit të rëndë.

Neni 16

Aktorët e mbrojtjes

1. Mbrojtja nga persekutimi ose cenimi i rëndë mund të sigurohet vetëm nga:

- a) shteti;
- b) palët ose organizatat, përfshirë edhe organizatat ndërkombëtare që kontrollojnë shtetin ose pjesë të konsiderueshme të territorit të shtetit, kur dëshirojnë ose janë në gjendje të ofrojnë mbrojtje në përputhje me pikën 2 të këtij neni.

2. Mbrojtja nga persekutimi ose cenimi i rëndë duhet të jetë efektive dhe jo me natyrë të përkohshme. Një mbrojtje e tillë ofrohet në përgjithësi kur aktorët e përmendur në shkronjat “a” dhe “b” të pikës 1 të këtij neni marrin masa të arsyeshme për të parandaluar persekutimin ose vuajtjen e cenimit të rëndë, ndër të tjera, duke siguruar veprimin e një sistemi ligjor efektiv për zbulimin, ndjekjen dhe ndëshkimin e akteve, që përbëjnë persekutim ose cenim të rëndë dhe kur kërkuesi për mbrojtje ndërkombëtare ka akses në një mbrojtje të tillë.

Neni 17

Lindja e mbrojtjes ndërkombëtare në vend

1. Shtetasit të huaj, i cili ndodhet në territorin e Republikës së Shqipërisë, mund t'i jepet mbrojtje ndërkombëtare në përputhje me nenet 18 dhe 20 të këtij ligji, mbështetur në frikën e bazuar për persekutim apo rrezikun real të cenimit të rëndë, bazuar në ngjarje të cilat kanë ndodhur që nga koha kur kërkuesi është larguar nga vendi i origjinës.

2. Frika e bazuar për persekutim apo rrezikun real të cenimit të rëndë mund të bazohet në aktivitete në të cilat kërkuesi ka qenë i angazhuar që nga koha e largimit nga vendi i origjinës, në veçanti kur konstatohet se këto aktivitete paraqesin shprehje dhe vazhdimësi të bindjeve ose të orientimeve të shprehura në vendin e origjinës.

Neni 18

Njohja e statusit të refugjatit

Statusi i refugjatit i njihet shtetasit të huaj ose personit pa shtetësi, i cili ka paraqitur kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare në Republikën e Shqipërisë dhe plotëson kriteret e përcaktuara në këtë ligj.

Neni 19

Përrjashtimi nga statusi i refugjatit

1. Shtetasi i huaj ose personi pa shtetësi përjashtohet nga e drejta për njohjen e statusit të refugjatit në Republikën e Shqipërisë nëse ka dyshime të bazuara për:

a) kryerjen e një krimi kundër paqes, krime lufte apo kundër njerëzimit, kryerjen e një akti terrorist, sipas përcaktimeve të parashikuara në konventat ndërkombëtare;

b) kërcënimin e rendit publik dhe sigurisë kombëtare të Republikës së Shqipërisë, për shkak të kryerjes së një krimi të rëndë jopolitik jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, para hyrjes në territorin e Republikës së Shqipërisë;

c) fajësinë për veprime që bien ndesh me qëllimet dhe parimet e Kombeve të Bashkuara.

2. Pika 1 e këtij neni zbatohet edhe ndaj personave që nxisin ose marrin pjesë në forma të tjera në kryerjen e krimeve ose akteve të përcaktuara në këtë pikë.

3. Statusi i refugjatit nuk i jepet një të huaji të marrë nën mbrojtje apo asistencë nga organet e OKB-së, me përjashtim të rasteve kur mbrojtja i garantohet nga UNHCR-ja.

4. Nëse mbrojtja ose asistencë, sipas pikës 3 të këtij neni, ka pushuar për ndonjë arsye, i huaji përfiton mbrojtje ndërkombëtare nëse plotëson kushtet e përcaktuara në këtë ligj.

5. Statusi i refugjatit nuk i jepet një të huaji që ka të drejta dhe detyrime të barabarta me shtetasit e Republikës së Shqipërisë, me përjashtim të rasteve kur të drejtat dhe detyrimet lidhen specifikisht me shtetësinë shqiptare.

Neni 20

Njohja e statusit të mbrojtjes plotësuese

Statusi i mbrojtjes plotësuese i njihet shtetasit të huaj ose personit pa shtetësi, i cili nuk përmbush kriteret për të përfituar statusin e refugjatit, por i garantohet e drejta për azil për të qëndruar brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, kur ekzistojnë rrethanat e përballjes së një rreziku real të cenimit të rëndë, sipas përcaktimeve të bëra në nenin 14 të këtij ligji.

Neni 21

Përjashtimi nga statusi i mbrojtjes plotësuese

1. Shtetasi i huaj ose personi pa shtetësi përjashtohet nga e drejta për njohjen e statusit të mbrojtjes plotësuese për të cilin ka dyshime të bazuara se:

a) ka kryer krime kundër paqes, krime lufte ose krime kundër njerëzimit, në kuptim të dispozitave ndërkombëtare që përcaktojnë këto krime;

b) ka kryer krime jopolitike të rënda;

c) është deklaruar fajtor për akte që janë në kundërshtim me qëllimet apo parimet e Kombeve të Bashkuara, të parashikuara në preambulën dhe nenet 1 e 2 të Kartës së Kombeve të Bashkuara;

ç) paraqet rrezik për rendin publik ose për sigurinë kombëtare të Republikës së Shqipërisë.

2. Pika 1 e këtij neni zbatohet edhe ndaj personave të cilët nxisin ose marrin pjesë në forma të tjera në kryerjen e krimeve ose akteve të përcaktuara në shkronjat “a”, “b” dhe “c” të pikës 1 të këtij neni.

3. Statusi i mbrojtjes plotësuese nuk i njihet personit që ka kryer një apo më shumë vepra penale para se të hyjë në territorin e Republikës së Shqipërisë, jashtë përcaktimeve të pikës 1 të këtij neni, por që do të ishin të dënueshme me burgim nëse do të kryheshin në Republikën e Shqipërisë dhe nëse i huaji është larguar nga vendi i origjinës me qëllim për t’iu shmangur dënimeve që rezultojnë nga këto krime.

Neni 22

Ndihma ligjore

1. Kërkesit për mbrojtje ndërkombëtare i garantohet ndihma ligjore dhe informacion për kriteret dhe procedurën e mbrojtjes ndërkombëtare, si dhe të drejtën për ndihmë ligjore falas, në përputhje me legjislacionin përkatës në fuqi.

2. Kërkuesi ka të drejtë që në çdo fazë të procedurës të kontaktojë me personat që sigurojnë këshillim ligjor dhe përfaqësuesit e UNHCR-së.

Neni 23

Gjuha e procedurës dhe e drejta për përkthyes

1. Në rastet kur kërkuesi nuk e kupton gjuhën në të cilën zhvillohet procedura, i sigurohet shërbimi i përkthimit në gjuhën e shtetit të origjinës ose në një gjuhë që ai e kupton.

2. Përkthyesi detyrohet të trajtojë të dhënat me të cilat njihet gjatë procedurës si të dhëna konfidenciale dhe duke respektuar sekretin profesional.

3. Kërkuesit, në bazë të kërkesës së tij të justifikuar dhe nëse është e mundur, i sigurohet një përkthyes i së njëjtës gjini.

4. Kërkuesi ka të drejtë të angazhojë një përkthyes sipas zgjedhjes të vet, me kusht që ky i fundit të mos jetë kërkues.

Neni 24

Interesi më i lartë i fëmijës

Gjatë zbatimit të këtij ligji, mbizotëron interesi më i lartë i fëmijës, në përputhje me Konventën e OKB-së “Mbi të drejtat e fëmijës”.

Neni 25

Informimi dhe këshillimi në pikat e kalimit kufitar dhe institucionet e ekzekutimit të vendimeve penale në lidhje me kërkesat për mbrojtje ndërkombëtare

1. Kur ka të dhëna se shtetasit e huaj ose personat pa shtetësi, që mbahen në institucionet e ekzekutimit të vendimeve penale ose paraqiten në pikat e kalimit kufitar, duke përfshirë zonat e tranzitit në kufijtë e Republikës së Shqipërisë, mund të paraqesin kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare, autoritetet përgjegjëse u sigurojnë atyre informacion për mundësinë për ta bërë këtë kërkesë. Në vendet e cituara në këtë pikë dhe në pikat e kalimit kufitar, organi kompetent shtetëror duhet të mundësojë përkthimin, sipas nevojës, për ta lehtësuar mundësinë e aksesit në procedurat për përcaktimin e statusit të mbrojtjes.

2. Autoritetet përgjegjëse shtetërore sigurohen që organizatat dhe personat që ofrojnë këshilla për kërkuesit kanë akses efektiv tek ata në pikat e kalimit kufitar, duke përfshirë zonat e tranzitit në kufi. Ministria përcakton rregulla për praninë e organizatave dhe personave të tillë në pikat e kalimit kufitar dhe, në veçanti, kur aksesit është subjekt i marrëveshjes me organin kompetent. Kufizimet për këtë akses mund të vendosen vetëm nëse sipas legjislacionit përkatës ato janë objektivisht të nevojshme për sigurinë kombëtare, rendin publik ose menaxhimin administrativ të pikave të kalimit në fjalë, me kushtin që aksesit nuk kufizohet rëndë ose nuk bëhet i pamundur.

KREU III

PROCEDURA PËR SHQYRTIMIN E KËRKESËS PËR MBROJTJE NDËRKOMBËTARE

Neni 26

Regjistrimi i kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare

1. Shtetasi i huaj ose personi pa shtetësi mund të shprehë qëllimin për të kërkuar mbrojtje ndërkombëtare, verbalisht ose në formë të shkruar, në momentin e hyrjes në territorin e

Republikën e Shqipërisë, në një pikë të kalimit kufitar, në një stacion të Policisë së Shtetit, pranë autoritetit përgjegjës për kufirin dhe migracionin.

2. Shtetasi i huaj ose personi pa shtetësi, i cili ka shprehur qëllimin për të kërkuar mbrojtje ndërkombëtare, regjistrohet pranë autoritetit përgjegjës për kufirin dhe migracionin, i cili e referon rastin brenda 72 orëve pranë autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët.

3. Regjistrimi sipas pikës 2 të këtij neni shërben si dëshmi që shtetasi i huaj ose personi pa shtetësi është kërkuar i mbrojtjes ndërkombëtare dhe i lejohet të qëndrojë në territorin e Republikës së Shqipërisë vetëm për qëllim të procedurës deri në dhënien e vendimit të formës së prerë.

4. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët siguron që i huaji, i cili ka shprehur qëllimin sipas pikës 1 të këtij neni, të ketë mundësi efektive që të vijojë procedurat për mbrojtje ndërkombëtare sa më shpejt të jetë e mundur. Kërkesa nuk refuzohet për arsyen e vetme se nuk është paraqitur sa më shpejt të jetë e mundur.

5. Në rastet kur shtetasi i huaj ose personi pa shtetësi paraqet kërkesë tek autoritetet përgjegjëse për trajtimin e kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare, regjistrimi do të bëhet jo më vonë se 3 (tri) ditë pas paraqitjes së kërkesës.

6. Nëse parashtrihen kërkesa të shumta të njëkohshme për mbrojtje ndërkombëtare nga një numër i madh i shtetasve të huaj ose personave pa shtetësi dhe që e bëjnë të vështirë në praktikë respektimin e afatit të përcaktuar në pikën 5 të këtij neni, afati për regjistrim zgjatet deri në 10 (dhjetë) ditë.

7. Kërkuar, në momentin e paraqitjes së kërkesës, plotëson formularin, ku përfshihen marrja e gjurmëve daktiloskopike, e fotografisë, dëshmime të tjera në lidhje me kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare. Autoriteti përgjegjës për kufirin dhe migracionin sigurohet për hedhjen e të dhënave në regjistrin elektronik.

8. Procedura dhe rregullat e dërgimit të rastit nga autoriteti përgjegjës për kufirin dhe migracionin tek autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët përcaktohen me urdhër të ministrit.

Neni 27

Paraqitja e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare

1. Kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare plotësohet me shkrim. Nëse kërkuar nuk kupton gjuhën në të cilën zhvillohet procedura, atij i sigurohet përkthyes në gjuhën që ai kupton. Kërkesa, përveç identitetit, përmban edhe shkaqet për të cilat kërkuar kërkon mbrojtje në territorin e Republikës së Shqipërisë.

2. Kërkuar, brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditësh nga paraqitja e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare, informohet në një gjuhë të cilën e kupton ose në mënyrë të arsyeshme supozohet se e kupton për procedurën për përcaktimin e statusit të mbrojtjes, të drejtat dhe detyrimet në një procedurë të tillë, kushtet e pritjes, të drejtën për të kontaktuar me përfaqësues të UNHCR-së në çdo fazë të procedurës, me pasojat e mundshme në rast të mospërmbushjes së detyrimeve dhe mosbashkëpunimit me autoritetet përgjegjëse si dhe të drejtën për ndihmë ligjore. Ky informacion jepet në mënyrë verbale dhe, nëse është e nevojshme, sigurohet edhe në formë të shkruar.

3. Në kohën e plotësimit të formularit të përcaktimit të statusit për mbrojtje ndërkombëtare, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët informon kërkuar dhe me pëlqimin e tij mundëson kontaktin me një specialist në çështjet e azilit, për shërbime ligjore falas.

4. Kërkuar me shpenzimet e tij ka të drejtë të zgjedhë një përfaqësues, i cili do ta ndihmojë dhe do ta përfaqësojë atë gjatë procedurës për përcaktimin e statusit të mbrojtjes ndërkombëtare.

5. Përfaqësuesi i autorizuar ka të drejtë të njihet me informacionin në dosjen e kërkuar, për aq sa informacioni është i rëndësishëm për shqyrtimin e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare. Përfaqësuesit të kërkuar për mbrojtje ndërkombëtare mund t'i mohohet aksesin në dosjen e kërkuar, kur zbulimi i informatave ose burimeve rrezikon sigurinë kombëtare, sigurinë e

organizatave apo personave që ofrojnë informacionin, sigurinë e personit të cilit i referohet informacioni, kur cenohen interesat e hetimit në lidhje me shqyrtimin e kërkesës nga autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët ose rrezikohen marrëdhëniet ndërkombëtare të Republikës së Shqipërisë.

5/1. Përfundimisht, aksesin në informacione ose burime të tilla të përcaktuara sipas pikës 6 të këtij neni, mund t'i lejohet një përfaqësuesi ligjor i cili është i pajisur me certifikatë të sigurisë për njohjen e informacionit të klasifikuar, përderisa informacioni është i rëndësishëm për shqyrtimin e kërkesës ose për marrjen e një vendimi për heqjen e mbrojtjes ndërkombëtare.

6. Për periudhën deri në dhënien e vendimit përfundimtar ose të formës së prerë nga gjykata, kërkuesi lejohet të qëndrojë në territorin e Republikës së Shqipërisë dhe nuk mund të kërkojë leje qëndrimi me motiv tjetër në bazë të ligjit për të huajt.

Neni 28

Afati për shqyrtimin e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare

1. Procedura për përcaktimin e statusit të mbrojtjes ndërkombëtare nga Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët, si rregull, zgjat 6 (gjashtë) muaj nga data e paraqitjes së kërkesës.

2. Afati, i përcaktuar në pikën 1 të këtij neni, mund të zgjatet për një periudhë shtesë prej 3 (tre) muajsh në rastet kur:

- a) kemi të bëjmë me çështje komplekse, faktike ose ligjore;
- b) një numër i madh i shtetasve të huaj ose personave pa shtetësi kanë paraqitur njëherësh kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare, duke e bërë të vështirë në praktikë përfundimin e procedurës brenda afatit 6 (gjashtë) -muajor.

3. Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët mund të shtyjë afatin e përfundimit të procedurës së shqyrtimit në rastet kur nuk mund të merret vendim brenda afateve të përcaktuara në pikat 1 dhe 2 të këtij neni, për arsye të situatës së paqartë në shtetin e origjinës, e cila pritet të jetë e përkohshme. Në këto raste autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët:

- a) shqyrton situatën në shtetin e origjinës çdo 6 (gjashtë) muaj;
- b) informon kërkuesin për arsyet e shtyrjes dhe afatet kohore brenda të cilave pritet të merret vendimi për kërkesën e tij.

4. Në çdo rast, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët përfundon shqyrtimin brenda afatit maksimal kohor prej 21 (njëzet e një) muajsh nga paraqitja e kërkesës.

Neni 29

Pjesëmarrja në procedurë

1. Gjatë procedurës së shqyrtimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare mund të jenë të pranishëm vetëm personat e mëposhtëm:

- a) përfaqësuesi i autorizuar;
- b) kujdestari ligjor i një fëmije të pashoqëruar apo të rrituri me aftësi të kufizuara;
- c) përkthyesi;
- ç) punonjësi i mbrojtjes së fëmijës në bashki ose në njësitë administrative, në rastet kur nuk është caktuar një kujdestar për fëmijën e pashoqëruar;
- d) përfaqësuesi i UNHCR-së, kur aprovohet nga kërkuesi.

2. Në rastet kur vlerësohet nga Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët, gjatë procedurës së shqyrtimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare të një fëmije të pashoqëruar apo të një personi tjetër që i përket kategorisë së veçantë sipas këtij ligji, mund të marrë pjesë edhe psikologu.

Intervista personale

1. Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët fillon procedurën e intervistimit me kërkuesin brenda një kohe sa më të shkurtër që të jetë e mundur nga paraqitja e kërkesës.

2. Intervista me kërkuesin nuk është publike dhe atij i garantohet konfidencialiteti.

3. Kërkuesi intervistohet personalisht pa praninë e anëtarëve të familjes, përveç rastit kur struktura përgjegjëse në ministrinë përkatëse për çështjet e azilit dhe refugjatët e konsideron të nevojshme praninë e tyre për të zhvilluar shqyrtimin e duhur të kërkesës.

4. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët mund të kryejë regjistrim audio ose audiovizual të intervistës personale, kur çmohet e arsyeshme, me kusht që kërkuesi të jetë i informuar paraprakisht lidhur me të. Kjo strukturë përgjegjëse sigurohet që kërkuesi të jetë plotësisht i informuar për përmbajtjen e procesverbalit të transkriptuar me ndihmën e një përkthyesi, ku i garantohet e drejta që të bëjë komente ose të japë shpjegime në lidhje me ndonjë keqkuptim të paraqitur në të në fund të intervistës ose brenda një kohe të arsyeshme para se Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët të marrë vendim. Kur procesverbali i transkriptuar regjistrohet në përputhje me këtë pikë, ai mund të shërbejë si provë në procedurat e ankimit.

5. Në çdo rast, Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët mban një procesverbal gjatë intervistës personale me kërkuesin, i cili nënshkruhet nga kërkuesi për të konfirmuar vërtetësinë e tij, pasi i është komunikuar më parë përmbajtja e tij në gjuhën që ai kupton.

6. Nëse kërkuesi refuzon të nënshkruajë procesverbalin, arsyet për këtë refuzim pasqyrohen në dosjen e kërkuesit. Refuzimi për të nënshkruar procesverbalin nuk ndikon në marrjen e vendimit nga Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët.

7. Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët garanton që intervistat personale të kryhen në kushte të cilat i lejojnë kërkuesit t'i paraqesë arsyet për kërkesën e bërë, në mënyrë gjithëpërfshirëse. Për këtë qëllim, Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët sigurohet që:

a) nëpunësi, i cili kryen intervistën, të jetë i trajnuar për të marrë parasysh rrethanat personale dhe të përgjithshme lidhur me kërkesën, duke përfshirë origjinën kulturore të kërkuesit, gjininë, orientimin seksual, identitetin gjinor apo cenusshmërinë;

b) kur është e mundur, të sigurojë që intervista me kërkuesin të kryhet nga një person i gjinisë së njëjtë, nëse kërkuesi e kërkon një gjë të tillë, përveç rastit kur Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët ka arsye të besojë se kjo gjë është e bazuar në arsye të cilat nuk kanë lidhje me vështirësitë e kërkuesit për t'i paraqitur arsyet e kërkesës së tij në mënyrë gjithëpërfshirëse;

c) të zgjedhë një përkthyes, i cili është në gjendje të sigurojë komunikim të duhur ndërmjet kërkuesit dhe nëpunësit që zhvillon intervistën. Komunikimi zhvillohet në gjuhën e zgjedhur nga kërkuesi. Kur është e mundur, Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët siguron një përkthyes të gjinisë së njëjtë nëse kërkuesi e kërkon këtë, përveç rastit kur ka arsye të besojë se kjo gjë është e bazuar në arsye të cilat nuk janë të lidhura me vështirësitë nga ana e kërkuesit për t'i paraqitur arsyet e kërkesës së tij në mënyrë gjithëpërfshirëse;

ç) nëpunësi që kryen intervistën nuk ka veshur uniformë ushtarake ose të zbatimit të ligjit;

d) intervista me fëmijë të kryhet në mënyrë të përshtatshme për fëmijë.

8. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët vlerëson rastet kur kërkuesi është i papërshtatshëm ose nuk mund të intervistohet për shkak të rrethanave të paqëndrueshme jashtë kontrollit të tij. Kur ka dyshime, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët, në bashkëpunim me stafin e qendrës ku kërkuesi është akomoduar, kërkon një mendim të specializuar dhe të certifikuar nga institucionet mjekësore kompetente për të përcaktuar nëse gjendja që e bën kërkuesin të papërshtatshëm ose të paaftë për t'u intervistuar është e një natyre të përkohshme ose të qëndrueshme. Mungesa e intervistës personale nuk do të ndikojë negativisht në vendimin e autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët.

9. Në rastet kur gjatë intervistimit konstatohen dëshmi kontradiktore, ose kur autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët e vlerëson të nevojshme për një shqyrtim të gjithanshëm të

rrethanave, për të cilat kërkuesi ka paraqitur kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare, ky autoritet përgjegjës mund të vendosë të kryejë intervista të tjera me kërkuesin.

10. Nëse një person ka paraqitur kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare në emër të anëtarëve madhorë të familjes së tij, çdo anëtar i familjes i jepet mundësia e intervistës personale.

Neni 31

Shqyrtimi i kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare

1. Procedura e shqyrtimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare fillon në momentin e plotësimit të formularit për përcaktimin e statusit të mbrojtjes ndërkombëtare pranë autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët nga kërkuesi.

2. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët, gjatë shqyrtimit të kërkesës, vlerëson nëse kërkuesi plotëson kushtet për statusin e refugjatit apo të mbrojtjes plotësuere dhe i mundëson kërkuesit të paraqesë, të shpjegojë e të dëshmojë të gjitha faktet dhe rrethanat që kanë të bëjnë me kërkesën e tij, si dhe të gjitha dokumentet e nevojshme që lidhen me përcaktimin e mbrojtjes ndërkombëtare.

3. Kërkuesi është i detyruar të paraqesë dokumentacionin e plotë sa më shpejt që të jetë e mundur, si dhe të paraqesë informacion për moshën, lidhjet familjare, identitetin, shtetësinë, shtetet apo vendet e mëparshme të qëndrimit, kërkesat e mëparshme për mbrojtje ndërkombëtare, itineraret e udhëtimit, dokumentin e udhëtimit e të identifikimit dhe arsyet për paraqitjen e kërkesës.

4. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët, gjatë shqyrtimit të kërkesës, merr në konsideratë të gjitha faktet dhe rrethanat që ndihmojnë në marrjen e vendimit, ku përfshihen:

a) informacioni i saktë dhe i përditësuar nga burime të ndryshme, të tilla si EASO-ja (Zyra Mbështetëse Evropiane për Azilin), UNHCR-ja dhe organizatat e tjera ndërkombëtare për të drejtat e njeriut për gjendjen e përgjithshme që mbizotëron në vendet e origjinës së kërkuesve dhe, kur është e nevojshme, edhe për vendet përmes së cilave ata kanë kaluar tranzit;

b) deklaratat dhe dokumente të paraqitura nga kërkuesi, duke përfshirë informacionin nëse kërkuesi ka qenë subjekt i persekutimit apo cenimit të rëndë;

c) rrethanat personale të kërkuesit, ku përfshihen faktorë të tillë, si: origjina, orientimi seksual dhe mosha, me qëllim për të vlerësuar nëse është persekutuar apo cenuar në bazë të këtyre faktorëve;

ç) informacion nëse aktivitetet e kryera nga kërkuesi, për shkak të të cilave është larguar nga vendi i origjinës, janë kryer me qëllimin e vetëm për të krijuar kushte për të kërkuar mbrojtje ndërkombëtare.

5. Në rast se kërkuesi nuk mbështet me dokumentacion dhe dëshmi të tjera aspekte të caktuara të deklaratave të tij dhe nuk justifikon fakte dhe rrethana të caktuara të lidhura me kërkesën, deklaratat e kërkuesit do të konsiderohet e besueshme nëse:

a) ka bërë përpjekje të sinqerta për të justifikuar si të bazuar kërkesën e tij;

b) të gjitha elementet relevante që ka pasur në dispozicion, janë parashtruar dhe është dhënë shpjegim i kënaqshëm, qoftë edhe me mungesën e elementeve të tjera mbështetëse;

c) është koherente dhe e besueshme dhe nuk është në kundërshtim me informacionet e veçanta dhe të përgjithshme në dispozicion të strukturës përgjegjëse në ministrinë përkatëse për çështjet e azilit dhe refugjatët për rastin e kërkuesit;

ç) ka kërkuar mbrojtje ndërkombëtare në kohën më të hershme të mundshme, përveç rastit nëse ai mund të demonstrojë arsye të forta për vonesën në paraqitjen e kërkesës dhe konstatohet në përgjithësi besueshmëri e kërkuesit.

6. Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët mund të marrë në konsideratë dëshmi shtesë për të vendosur në lidhje me kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare.

Neni 32

Ndërprerja e procedurës

1. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët vendos ndërprerjen e procedurës për përcaktimin e statusit të mbrojtjes ndërkombëtare në rastet e mëposhtme:

- a) kur kërkuesi tërheq kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare;
- b) kur kërkuesi largohet nga vendqëndrimi i fundit për më shumë se 3 (tri) ditë pa njoftuar autoritetin përgjegjës për azilin dhe refugjatët, përveç rasteve kur kërkuesi vërteton brenda një kohe të arsyeshme se largimi i tij dhe moslajmërimi kanë ndodhur “për shkaqe të justifikueshme” ose “për shkaqe që nuk varen prej tij”;
- c) nuk është paraqitur në intervistë në datën e komunikuar për zhvillimin e intervistës dhe nuk ka njoftuar autoritetin përgjegjës për azilin dhe refugjatët për arsyet e mosparaqitjes, brenda 3 (tri) ditëve;
- ç) është larguar nga Republika e Shqipërisë gjatë procedurës së shqyrtimit të kërkesës, pa dijeninë e autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët

2. Vendimi i ndërprerjes së procedurës është vendim i ndërmjetëm.

3. Kërkuesi mund të kërkojë që të rihapet procedura për përcaktimin e statusit të mbrojtjes ndërkombëtare. Kërkesa për të rihapur procedurën për përcaktimin e statusit të mbrojtjes pengon dëbimin e kërkuetit nga Republika e Shqipërisë. Kërkesa për rihapjen e procedurës mund të bëhet vetëm një herë.

4. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët, pas ndërprerjes së procedurës sipas pikës 1 të këtij neni, merr vendim për pushimin e shqyrtimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare.

5. Kërkuesi ka të drejtë të paraqesë kërkesën për rihapje të procedurës jo më vonë se 9 (nëntë) muaj nga data kur autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët ka vendosur pushimin e shqyrtimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare.

6. Procedura dhe afati për marrjen e vendimit për pushimin e shqyrtimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare përcaktohen me udhëzim të ministrit.

Neni 33

Vendimi për përcaktimin e statusit të mbrojtjes ndërkombëtare

1. Në përfundim të procedurës së shqyrtimit të kërkesës, Autoriteti Përgjegjës për Azilin dhe Refugjatët merr vendim nëpërmjet të cilit:

- a) njeh statusin e refugjatit;
- b) refuzon statusin e refugjatit dhe njeh statusin e mbrojtjes plotësuese;
- c) refuzon kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare;
- ç) ndërpret procedurën për përcaktimin e statusit të mbrojtjes ndërkombëtare;
- d) pushon shqyrtimin e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare.

2. Vendimi, sipas pikës 1 të këtij neni, jepet në formë të shkruar dhe përmban:

- a) pjesën hyrëse, që përmban:
 - i. emrin e organit publik që nxjerr aktin;
 - ii. palët të cilave u drejtohet akti;
 - iii. datën e miratimit;
 - iv. bazën ligjore.
- b) pjesën arsyetuese;
- c) dispozitivin, që përmban:
 - i. pjesën urdhëruese që tregon çfarë është vendosur;
 - ii. kohën e hyrjes në fuqi të aktit;
 - iii. të drejtën e ankimit, përfshirë organin publik apo gjykatën ku mund të paraqitet ankimi, mjetet dhe afatet ligjore për paraqitjen e ankimit.

3. Vendimi i autoritetit përgjegjës në ministrinë përkatëse për çështjet e azilit dhe refugjatët merret në një mbledhje të posaçme me shumicë votash. Procedura e marrjes së vendimit u

nënshtrohet parimeve dhe legjislacionit në fuqi për marrjen e vendimeve nga organet kolegjiale. Vendimi përpilohet me shkrim dhe arsyetohet. Punonjësit e autoritetit përgjegjës në ministrinë përkatëse për çështjet e azilit dhe refugjatët, të cilët janë në pakicë, mund ta shprehin me shkrim mendimin e tyre kundër, i cili i bashkëlidhet vendimit përfundimtar.

4. Një kopje e vendimit të autoritetit përgjegjës në ministrinë përkatëse për çështjet e azilit dhe refugjatët i komunikohet kërkuarit dhe UNHCR-së brenda 5 (pesë) ditëve nga data e marrjes të vendimit.

Neni 34

Procedura e përsheptuar

1. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët mund të marrë vendim për zbatimin e procedurës së përsheptuar, në përputhje me parimet dhe garancitë themelore të përcaktuara në këtë ligj, lidhur me rastet kur:

- a) vendimi pozitiv është i bazuar në dëshmitë në dispozicion; ose
- b) vendimi negativ merret sipas neneve 35 dhe 36 të këtij ligji.

2. Në rastet kur kërkesa konsiderohet e papranueshme ose dukshëm e pabazuar, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët, me vendim të arsyetuar, vendos refuzimin e kërkesës, brenda 15 ditëve nga paraqitja e saj.

3. Kundër këtij vendimi, kërkuari ka të drejtë të paraqesë ankim pranë Komisionit Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditëve nga njoftimi i vendimit. Ankimi pezullon ekzekutimin e vendimit.

4. Kundër vendimit të Komisionit Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët, kërkuari ka të drejtë të paraqesë ankim pranë gjykatës kompetente administrative, në përputhje me parashikimet e legjislacionit përkatës në fuqi.

5. Kushtet, kriteret dhe afatet për përcaktimin e procedurës së përsheptuar do të përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 35

Kërkesa e papranueshme

1. Kërkesa nuk shqyrtohet dhe konsiderohet e papranueshme vetëm nëse:

- a) një shtet anëtar i Bashkimit Evropian i ka ofruar kërkuarit mbrojtje ndërkombëtare;
- b) shteti që nuk është shtet anëtar i Bashkimit Evropian konsiderohet si vend i parë i azilit për kërkuarin sipas këtij ligji;
- c) shteti që nuk është shtet anëtar i Bashkimit Evropian konsiderohet shtet i tretë i sigurt për kërkuarin sipas këtij ligji;
- ç) kërkesa është paraqitje e një kërkesë të re, që nuk ka elemente apo gjetje të reja nëse kërkuari kualifikohet si përfitues i mbrojtjes ndërkombëtare në bazë të këtij ligji.

2. Në rastet kur vendimi është i bazuar vetëm në konceptin e shtetit të sigurt të origjinës, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët sigurohet që:

- a) kërkuari të informohet në kohë për zbatimin e konceptit të shtetit të sigurt të origjinës, në mënyrë që t'i mundësohet e drejta për të kundërshtuar zbatimin e konceptit të shtetit të sigurt të origjinës, në kuadër të natyrës dhe të rrethanave të tij personale;
- b) t'i japë kërkuarit, të cilit i është refuzuar kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare, një dokument në gjuhën e vendit të tretë të sigurt, sipas të cilit të informohen autoritetet përgjegjëse të vendit përkatës që kërkesa e tij është apo nuk është shqyrtuar në thelb në Republikën e Shqipërisë;
- c) vendi i tretë nuk i lejon kërkuarit hyrjen në territorin e vet, në përputhje me procedurat e ligjit për të huajt dhe nga autoriteti përgjegjës, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët i siguron atij akses në procedurën e azilit, të parashikuar në këtë ligj.

Neni 36

Kërkesa dukshëm e pabazuar

1. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët mund të vlerësojë një kërkesë si “dukshëm të pabazuar” kur pretendimi i bërë nga kërkuesi nuk ka lidhje, në asnjë mënyrë, me kriteret për dhënien e mbrojtjes ndërkombëtare, të parashikuara sipas përcaktimeve të këtij ligji.

2. Kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare do të konsiderohet dukshëm e pabazuar në rastet kur kërkuesi:

a) në momentin e paraqitjes së kërkesës dhe të fakteve përkatëse ka ngritur vetëm çështje që nuk janë të lidhura me shqyrtimin nëse ai kualifikohet si përfitues i mbrojtjes ndërkombëtare në përputhje me këtë ligj;

b) vjen nga një shtet i sigurt i origjinës, sipas përcaktimit të bërë në këtë ligj;

c) ka mashtruar duke paraqitur informacion apo dokumente të rreme ose duke fshehur informacion ose dokumente që vërtetojnë identitetin apo shtetësinë e tij, në rast se kjo do të kishte ndikim negativ në vendim;

ç) ka mundësi që me dashje të ketë shkatërruar ose zhdukur dokumentet e identitetit apo të udhëtimit, të cilat do të ndihmonin në përcaktimin e identitetit apo të shtetësisë;

d) ka bërë deklaratatë të paqëndrueshme dhe kontradiktore, qartazi të rreme ose dukshëm të paqëndrueshme, të cilat bien ndesh me informacionet e vërtetuara që janë për shtetin e origjinës, duke rezultuar qartë në pretendime jobindëse në lidhje me faktin nëse kualifikohet si përfitues i mbrojtjes ndërkombëtare në kuptim të këtij ligji;

dh) ka paraqitur një kërkesë tjetër për mbrojtje ndërkombëtare, që nuk është e pranueshme sipas nenit 35 të këtij ligji;

e) ka paraqitur kërkesë vetëm për të vonuar apo penguar një vendim të hershëm që do të rezultonte në largimin e tij;

ë) ka hyrë në territorin e Republikës së Shqipërisë në mënyrë të paligjshme dhe nuk është paraqitur përpara autoriteteve përgjegjëse brenda 10 (dhjetë) ditëve nga dita e hyrjes, ose ka shtyrë qëndrimin në Republikën e Shqipërisë në mënyrë të paligjshme dhe pa arsye të bazuara, ose nuk ka paraqitur kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare sa më shpejt që ka qenë e mundur, duke marrë parasysh rrethanat e hyrjes së tij;

f) refuzon të japë shenjat e gishtërinjve;

g) për arsye të rënda mund të konsiderohet rrezik për sigurinë kombëtare ose rendin publik të Republikës së Shqipërisë.

Neni 37

Refuzimi i kërkesës

Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët refuzon kërkesën e paraqitur për mbrojtje ndërkombëtare në rastet kur:

a) kërkuesi nuk i përmbush kriteret për statusin e refugjatit dhe të mbrojtjes plotësuese, sipas përcaktimeve të bëra në këtë ligj;

b) konsideron se kërkuesi nuk ka të drejtë për mbrojtje, sipas neneve 12 dhe 14 të këtij ligji;

c) kërkesa është e papranueshme sipas nenit 35 të këtij ligji;

ç) kërkesa është e pabazuar sipas nenit 36 të këtij ligji.

Neni 38

Kërkesë e re për mbrojtje ndërkombëtare

1. Shtetasi i huaj ose personi pa shtetësi, kërkesa e të cilit është refuzuar me vendim përfundimtar, i cili ka marrë formë të prerë, mund të paraqesë kërkesë të re për mbrojtje ndërkombëtare në Republikën e Shqipërisë.

2. Kërkesa e re, sipas pikës 1 të këtij neni, shqyrtohet vetëm nëse kërkuesi paraqet fakte dhe të dhëna të reja nëse ai mund të kualifikohet për mbrojtje ndërkombëtare. Nëse gjatë shqyrtimit konstatohen fakte dhe të dhëna të reja, të cilat në masë të konsiderueshme mundësojnë që kërkuesi të kualifikohet për mbrojtje ndërkombëtare, atëherë kërkesa e re shqyrtohet sipas procedurës të rregullt të parashikuar në kreun III të këtij ligji.

KREU IV PUSHIMI, SHFUQIZIMI, HUMBJA E MBROJTJES NDËRKOMBËTARE

Neni 39

Humbja e statusit të refugjatit

1. Shtetasi i huaj ose personi pa shtetësi humbet statusin e refugjatit nëse:
- a) në mënyrë vullnetare kthehet në vendin e tij të shtetësisë;
 - b) ka fituar shtetësinë dhe gëzon mbrojtjen e vendit të shtetësisë së fituar;
 - c) ka fituar një shtetësi të re dhe gëzon mbrojtjen e vendit të shtetësisë të re;
 - ç) në mënyrë vullnetare rikthehet në vendin nga i cili ishte larguar apo jashtë të cilit ka mbetur me frikën e të qenit i persekutuar;
 - d) rrethanat me të cilat i ishte njohur statusi i refugjatit, kanë pushuar së ekzistuari dhe nuk mundet më tej të vazhdojë të refuzojë të përfitojë nga mbrojtja e vendit të tij të shtetësisë.
 - dh) rrethanat me të cilat i ishte njohur statusi i refugjatit kanë pushuar së ekzistuari dhe personi pa shtetësi mund të kthehet në vendin e mëparshëm të banimit të zakonshëm;
 - e) është larguar nga territori i Republikës së Shqipërisë pa njoftuar autoritetin përgjegjës për azilin dhe refugjatët.
2. Në rastin e shqyrtimit të shkronjave “d” dhe “dh” të pikës 1 të këtij neni, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët mban parasysh faktin nëse ndryshimi i rrethanave është me natyrë të rëndësishme dhe jo të përkohshme dhe, për rrjedhojë, frika e refugjatit për persekutim nuk mund të konsiderohet më si e bazuar.
3. Shkronjat “d” dhe “dh” të pikës 1 të këtij neni nuk zbatohen për refugjatit, i cili mund të paraqesë arsye bindëse që rrjedhin nga persekutimi i mëparshëm për refuzimin e përfitimit nga mbrojtja e vendit të shtetësisë, ose duke qenë person pa shtetësi, të vendbanimit të mëparshëm.

Neni 40

Shfuqizimi i statusit të refugjatit

1. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët shfuqizon statusin e refugjatit në rastet kur:
- a) ka humbur statusin e refugjatit, sipas nenit 39 të këtij ligji;
 - b) është përjashtuar nga statusi i refugjatit në përputhje me nenin 19 të këtij ligji;
 - c) ka shtrembërim ose mosparaqitje të fakteve nga ana e tij, përfshirë përdorimin e dokumenteve false dhe kjo gjë ka qenë vendimtare për njohjen e statusit të refugjatit;
 - ç) ka dyshime të arsyeshme që ai të konsiderohet i rrezikshëm për sigurinë kombëtare të Republikës së Shqipërisë;
 - d) është i dënuar me vendim gjyqësor të formës së prerë për kryerjen e një krimi të rëndë, i cili paraqet rrezik për rendin dhe sigurinë publike.
2. Para se të merret vendimi i shfuqizimit të statusit të refugjatit, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët njofton me shkrim përfituesin e mbrojtjes ndërkombëtare lidhur me arsyet e rishqyrtimit të statusit të tij, si dhe i ofron mundësinë për të paraqitur në formë të shkruar apo

verbale pretendimet e tij lidhur me shfuqizimin e statusit. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët mban procesverbal.

Neni 41

Pushimi i statusit të mbrojtjes plotësuese

1. Personat me statusin e mbrojtjes plotësuese nuk konsiderohen më të tillë nga momenti kur rrethanat që justifikonin dhënien e kësaj mbrojtjeje pushojnë së ekzistuari ose kur këto rrethana kanë ndryshuar në mënyrë të tillë që kjo mbrojtje nuk është më e nevojshme.

2. Në rastin e zbatimit të pikës 1 të këtij neni, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët merr në konsideratë faktin nëse ndryshimi i rrethanave është i rëndësishëm së tillë dhe i natyrës jo të përkohshme dhe, për pasojë, personi që gëzon statusin e mbrojtjes plotësuese nuk përballet më tej me rrezik real të cenimit të rëndë.

3. Mbrojtja plotësuese pushon edhe në rastin kur personi heq dorë vullnetarisht prej saj apo është larguar nga territori i Republikës së Shqipërisë pa njoftuar autoritetin përgjegjës për azilin dhe refugjatët.

4. Pika 1 e këtij neni nuk zbatohet ndaj personit me statusin e mbrojtjes plotësuese, i cili është në gjendje të dëshmojë arsye bindëse që rrjedhin nga përndjekja e mëparshme, se nuk mund të gëzojë mbrojtje nga shteti i tij ose nga shteti i banimit të mëparshëm të zakonshëm, në rastin e personave pa shtetësi.

Neni 42

Shfuqizimi i statusit të mbrojtjes plotësuese

1. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët shfuqizon statusin e mbrojtjes plotësuese në rastet e mëposhtme:

- a) nuk është më përfitues i statusit të mbrojtjes plotësuese sipas nenit 20 të këtij ligji.
- b) është përjashtuar nga dhënia e statusit të mbrojtjes plotësuese sipas nenit 21 të këtij ligji;
- c) shtrembërimi ose mosparaqitja e fakteve, përfshirë përdorimin e dokumenteve të falsifikuara, ka qenë vendimtare për dhënien e statusit të mbrojtjes plotësuese;
- ç) ka dyshime të arsyeshme që përbën rrezik për sigurinë kombëtare të Republikës së Shqipërisë;

2. Para se të merret vendimi i shfuqizimit të statusit të mbrojtjes plotësuese, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët njofton me shkrim personin me statusin e mbrojtjes plotësuese për arsyet e rishqyrtimit të statusit, si dhe i ofron mundësinë për të paraqitur në formë të shkruar ose verbale pretendimet e tij për shfuqizimin e statusit. Në rast të deklaratave verbale, struktura përgjegjëse në ministrinë përkatëse për çështjet e azilit dhe refugjatët mban procesverbal.

KREU V

QËNDRIMI NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË

Neni 43

Pranimi i kërkuesit në Qendrën e Pritjes për Azil

1. Kërkuesi, i cili deklaron qëllimin për paraqitjen e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare, transferohet në Qendrën e Pritjes për Azil, ku ka të drejtë të qëndrojë deri në momentin kur merret vendimi përfundimtar.

2. Kërkuesi mund të akomodohet në Qendrën e Pritjes për Azil, në vendin e përcaktuar nga ministria ose në një vend tjetër sipas dëshirës së tij.

3. Kërkuesi informohet menjëherë, por jo më vonë se 15 (pesëmbëdhjetë) ditë nga akomodimi për të drejtat dhe detyrimet të cilat duhet t'i përmbushë në lidhje me kushtet e pritjes. Atij i sigurohet informacion për organizatat ose personat që ofrojnë ndihmë të specializuar ligjore, si dhe këshillim për kushtet e pritjes, duke përfshirë edhe kujdesin shëndetësor.

4. Gjatë qëndrimit në Qendër kërkuesi mund të paraqesë një kërkesë pranë autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët për të qëndruar jashtë saj me shpenzimet e tij, duke evidentuar paraprakisht adresën e re të banimit, si dhe numrin e kontaktit, para miratimit të kësaj kërkesë nga autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët.

5. Pas akomodimit në Qendër, kërkuesi i nënshtrohet vizitës së nevojshme mjekësore.

Neni 44

Qendra e Pritjes për Azil

1. Qendra e Pritjes për Azil është person juridik publik, në varësi administrative të ministrit.

2. Organizimi dhe funksionimi i Qendrës së Pritjes për Azil rregullohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

3. Qendra informon autoritetin përgjegjës për azilin dhe refugjatët për procedurat e hyrjes, të daljes apo të qëndrimit të kërkuesve për mbrojtje ndërkombëtare, të kryera sipas nenit 43 të këtij ligji.

4. Qendra duhet të sigurojë kushtet minimale të jetesës, përfshirë:

a) akomodimin;

b) ushqimin;

c) sigurimin shëndetësor;

ç) kushtet minimale të higjienës.

5. Në bashkëpunim me subjekte të tjera, private ose shtetërore, vendase ose të huaja, në përputhje me të drejtat e kërkuesve e të refugjatëve, zhvillohen programe pedagogjike e edukuese, si dhe këshillim ligjor falas.

Neni 45

Ndalimi

1. Shtetasi i huaj ose personi pa shtetësi, që hyn në mënyrë të paligjshme në territorin e Republikës së Shqipërisë, nuk mund të ndiqet penalisht për kalim të paligjshëm të kufirit, me kusht që të paraqitet përpara autoriteteve përgjegjëse brenda 10 (dhjetë) ditëve nga dita e hyrjes në territorin e Republikës së Shqipërisë.

2. Kërkuesit, të cilët paraqiten brenda afatit të përcaktuar në pikën 1 të këtij neni, mund të ndalohen vetëm për arsyet e mëposhtme:

a) për verifikimin e identitetit të tyre;

b) kur nuk kanë dokumente identifikimi;

c) kur janë kapur me dokumente të falsifikuara, me përjashtim të rastit kur ata i kanë përdorur këto dokumente për t'u larguar nga vendi për shkak të frikës dhe e kanë deklaruar këtë fakt vetë në kufi ose kur paraqesin kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare;

ç) kur ndaj tyre është lëshuar një mandat arresti ndërkombëtar;

d) për mbrojtjen e sigurisë kombëtare dhe të rendit publik.

3. Masat shtrënguese ndaj një kërkuesi merren në përputhje me rregullat dhe procedurat e përcaktuara në ligjin penal dhe procedural në fuqi.

4. Në rast ndalimi ose arrestimi, kërkuesi mbahet në ambiente të veçuara nga personat e tjerë, përveç kur këto masa shtrënguese merren në bazë të shkronjës "c" të pikës 2 të këtij neni.

5. Në përputhje me normat e së drejtës ndërkombëtare për të drejtat e fëmijëve, në rastin e kërkuesve fëmijë të pashoqëruar, nën moshën 18 vjeç, ata nuk mund të vendosen në institucione

të ekzekutimit të vendimeve penale, përveçse në raste ekstreme. Në çdo rast tjetër ndaj tyre merren masat e duhura dhe të përshtatshme për fëmijët.

Neni 46

Kufizimi i lirisë së lëvizjes

1. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët mund të vendosë që kërkuesi të mbahet në Qendër nëse e konsideron të nevojshme bazuar në vlerësimin individual të secilit rast dhe, në qoftë se me masa të tjera alternative më pak shtrënguese nuk mund të arrihet qëllimi i kufizimit të lirisë së lëvizjes, në rastet e mëposhtme:

- a) për të përcaktuar ose verifikuar identitetin dhe shtetësinë e tij;
- b) për të përcaktuar faktet në të cilat është bazuar kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare dhe që nuk mund të siguroheshin pa kufizimin e lirisë së lëvizjes, sidomos kur ekziston rreziku i ikjes së kërkuessit;
- c) kur është e nevojshme për mbrojtjen e sigurisë kombëtare, të rendit publik dhe të shëndetit publik;
- ç) kur kërkuesi mbahet për qëllime të procedurës së kthimit për të përgatitur kthimin dhe/ose kryer procedurën e largimit dhe kur organi kompetent mund të dëshmojë në bazë të kriterëve objektive, përfshirë edhe faktin se kërkuesi ka pasur tashmë mundësinë për të filluar procedurën e mbrojtjes ndërkombëtare, se ka baza të arsyeshme për të besuar se personi po paraqet kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare vetëm për ta shtyrë ose penguar ekzekutimin e vendimit të kthimit të tij.

2. Kërkuesi nuk duhet të kërkojë leje për t'u paraqitur pranë autoriteteve shtetërore ose në gjykatë kur paraqitja e tij është e nevojshme.

Neni 47

Masat për kufizimin e lirisë së lëvizjes

1. Liria e lëvizjes së kërkuessit, sipas përcaktimit të nenit 46 të këtij ligji, mund të kufizohet me masat e mëposhtme:

- a) ndalimi i lëvizjes jashtë Qendrës së Pritjes për Azil;
 - b) ndalimi i lëvizjes jashtë hapësirës së caktuar nga autoriteti përgjegjës;
 - c) detyrimi për paraqitje pranë organit kompetent në kohën e caktuar;
 - ç) dorëzimi i dokumenteve të udhëtimit tek organi kompetent;
 - d) akomodimi në Qendrën e Mbyllur për të Huaj.
2. Në përputhje me përcaktimet e bëra në pikën 1 të këtij neni, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët merr vendim në formë të shkruar duke vendosur:
- a) masat alternative të kufizimit të lirisë së lëvizjes së kërkuessit;
 - b) mbajtjen e kërkuessit në Qendrën e Pritjes për Azil;
 - c) kohëzgjatjen e kufizimit në raport me qëllimin e vendimit.
3. Në rastet kur sipas pikës 1 të këtij neni ekzistojnë kushtet për kufizimin e lirisë së lëvizjes së kërkuessit duke e mbajtur atë në Qendrën e Pritjes për Azil, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët merr vendim për mbajtjen në Qendër të kërkuessit deri në 8 (tetë) ditë dhe ky vendim i njoftohet kërkuessit. Kërkuesi mund të mbahet në këtë Qendër për më shumë se 8 (tetë) ditë vetëm me vendim të gjykatës administrative kompetente. Kërkesa në këtë gjykatë paraqitet nga ministria.

4. Ndaj vendimit të autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët kërkuesi mund të paraqesë ankim në gjykatën administrative kompetente. Ankimi në gjykatë sipas kësaj pike pezullon ekzekutimin e vendimit.

5. Gjykata Administrative e Shkallës së Parë brenda 72 orëve nga data e paraqitjes së ankimit, pasi dëgjon përfaqësuesin e autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët për të mbajtur

kërkuesin në Qendrën e Pritjes për Azil për më shumë se 8 (tetë) ditë, mendimin e kërkuesit dhe të përfaqësuesit të tij, nëse ka, dhe, duke vlerësuar arsyet për zbatimin e masave kufizuese dhe kushtet për ndalimin e lëvizjes vendos:

a) të rrëzojë kërkesën për mbajtjen e kërkuesit për më shumë se 8 (tetë) ditë në Qendrën e Pritjes për Azil;

b) të pranojë kërkesën për mbajtjen e kërkuesit në Qendrën e Pritjes për Azil, duke i ndaluar lëvizjen jashtë Qendrës dhe duke përcaktuar njëkohësisht edhe periudhën e mbajtjes në këtë Qendër.

6. Kërkuesit fëmijë mund të mbahen në Qendrën e Pritjes për Azil vetëm si masë e fundit dhe pasi është përcaktuar se masat e tjera alternative të kufizimit të lirisë së lëvizjes nuk mund të zbatohen në mënyrë efektive. Kufizimi i lirisë së lëvizjes duhet të jetë për një periudhë sa më të shkurtër kohore dhe duhet të sigurohet se janë bërë të gjitha përpjekjet për mbajtjen dhe vendosjen e tyre në një akomodim të përshtatshëm për fëmijë, nëse vlerësohet si interesi i tij më i lartë.

Neni 48

Vizita mjekësore

1. Nëse autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët e konsideron të rëndësishme për shqyrtimin e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare, me pëlqimin e kërkuesit, ai mund t'i nënshtrohet vizitës mjekësore për shenjat që mund të dëshmojnë persekutimin e ushtruar ose cenimin e rëndë.

2. Vizita mjekësore e parashikuar në pikën 1 të këtij neni koordinohet dhe ndiqet nga personeli i Qendrës së Azilit ku kërkuesi është i akomoduar dhe rezultatet e saj të certifikuara nga mjeku specialist i dorëzohen autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët sa më shpejt që të jetë e mundur. Refuzimi i kërkuesit për t'u nënshtroar një vizite të tillë mjekësore nuk e pengon autoritetin përgjegjës për azilin dhe refugjatët në marrjen e vendimit lidhur me kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare.

Vizitat mjekësore të kryera në përputhje me pikat 1 dhe 2 të këtij neni do të paguhen nga fondet publike.

3. Nëse nuk kryhet vizita mjekësore sipas pikës 1 të këtij neni, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët informon kërkuesin se me iniciativën dhe shpenzimet e tij mund të kryejë vizita mjekësore për shenjat që mund të japin indicie të persekutimit të kaluar ose të cenimeve të rënda.

4. Rezultatet e vizitave mjekësore, sipas pikave 2 dhe 3 të këtij neni, vlerësohen nga autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët së bashku me elementet e tjera të kërkesës.

Neni 49

Largimi i kërkuesit

1. Kërkuesi, të cilit i është refuzuar kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare ose i është shfuqizuar vendimi i statusit të refugjatit ose i mbrojtjes plotësuese, është subjekt i largimit nga territori sipas përcaktimeve në ligjin për të huajt.

2. Familjarët, të cilët kanë përfituar bashkim familjar me të huajin sipas përcaktimeve të bëra në pikën 1 të këtij neni, janë gjithashtu në të njëjtën kohë subjekt largimi.

3. Në këto raste autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët njofton autoritetin përgjegjës për kufirin dhe migracionin për zbatimin e legjislacionit për të huajt.

KREU VI

KATEGORITË E VEÇANTA TË KËRKUESVE TË MBROJTJES NDËRKOMBËTARE

Neni 50

Personat që i përkasin kategorisë së veçantë

1. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët, si dhe çdo autoritet tjetër shtetëror, në zbatim të përcaktimeve të bëra në këtë ligj, u kushtojnë vëmendje, trajtim dhe kujdes të veçantë personave që i përkasin kategorisë së veçantë.

2. Nevojat e veçanta të këtyre personave përcaktohen në bazë të vlerësimit individual të secilit kërkues, refugjat, person nën mbrojtje plotësuese ose person nën mbrojtje të përkohshme sipas këtij ligji.

3. Kërkuesit, refugjatët, personat nën mbrojtje plotësuese ose personat nën mbrojtje të përkohshme, që i përkasin kategorisë së veçantë, përfitojnë trajtim të ndryshëm në përputhje me nevojat e tyre specifike për akomodimin, ofrimin e kushteve të veçanta të pranimit, trajtimin e nevojshëm mjekësor, si dhe këshillimin e nevojshëm psikosocial.

4. Kërkuesit, refugjatët, personat nën mbrojtje plotësuese ose personat nën mbrojtje të përkohshme, të cilët kanë qenë subjekt i ushtrimit të torturës, të përdhunimit apo të akteve të tjera të rënda të dhunës, marrin trajtimin e plotë dhe të duhur për dëmin e shkaktuar nga akte të tilla, në veçanti mundësinë për të pasur trajtimin dhe kujdesin e duhur mjekësor dhe psikologjik.

5. Personat, të cilët punojnë me viktimat e torturës, të përdhunimit apo të akteve të tjera të rënda të dhunës, duhet të kenë marrë ose marrin trajnimin e duhur në lidhje me nevojat e tyre dhe duhet t'u përmbahen rregullave të konfidencialitetit për informacionin që marrin gjatë kryerjes së veprimtarisë së tyre.

Neni 51

Procedurat e veçanta dhe garancitë e pranimit

1. Nëpërmjet procedurave të veçanta dhe garancive të pranimit, kërkuesve iu jepet mbështetja e duhur duke u bazuar në rrethanat e tyre personale, si: mosha, gjinia, orientimi seksual, identiteti gjinor, aftësi të kufizuara, sëmundje e rëndë, çrregullim mendor, ose si rezultat i torturës, përdhunimit apo formave të tjera të rënda të dhunës psikologjike, fizike ose seksuale, në mënyrë që të ushtrojnë të drejtat dhe detyrimet e përcaktuara në këtë ligj.

2. Procedura e njohjes së rrethanave personale të kërkuesve, siç është përmendur në pikën 1 të këtij neni, kryhet në mënyrë të vazhdueshme nga punonjësit e autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët, të trajnuar posaçërisht, që nga momenti i shprehjes së qëllimit për të kërkuar mbrojtje ndërkombëtare deri në marrjen e vendimit përfundimtar.

3. Procedura e përshpejtuar, sipas nenit 34 të këtij ligji, nuk zbatohet për kërkuesit të cilët kanë nevojë për garanci të veçanta procedurale, në veçanti për viktimat e torturës, të përdhunimit ose të formave të tjera të dhunës së rëndë psikologjike, dhunës fizike apo seksuale, në qoftë se sipas kësaj procedure nuk mund të sigurohet mbështetje e duhur.

4. Kërkuesit me probleme të shëndetit mendor i caktohet përfaqësues në rastet kur shpreh qëllimin për të paraqitur kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare dhe para fillimit të procedurës për shqyrtimin e saj.

Neni 52

Fëmijët e pashoqëruar

1. Kërkuesi fëmijë i pashoqëruar merret në mbrojtje dhe i caktohet një kujdestar, në përputhje me legjislacionin në fuqi, në momentin që shpreh qëllimin për mbrojtje ndërkombëtare në Republikën e Shqipërisë. Për këtë qëllim, autoriteti vendor për kufirin dhe migracionin njofton menjëherë strukturën e shërbimeve shoqërore në bashki. Punonjësi për mbrojtjen e fëmijës, brenda 5 (pesë) ditëve nga dita e marrjes së vendimit për masën përkatëse të mbrojtjes nga drejtori i strukturës së shërbimeve shoqërore në bashki, depoziton në gjykatën kompetente

kërkesën për vlefshmërinë e masës emergjente të mbrojtjes ose të masës së mbrojtjes për vendosjen e fëmijës në përkujdesje alternative së bashku me kërkesën për kujdestari.

2. Në asnjë rrethanë fëmija i pashoqëruar nuk mund të merret në pyetje pa qenë i shoqëruar nga punonjësi i mbrojtjes së fëmijës, si përfaqësues i tij. Punonjësi i mbrojtjes së fëmijës kryen detyrat duke zbatuar parimin e interesit më të lartë të fëmijës. Punonjësi i mbrojtjes së fëmijës, i emëruar si përfaqësues i fëmijës së pashoqëruar, mund të ndryshohet vetëm nëse është e domosdoshme.

3. Kujdestari informon fëmijën e pashoqëruar për kuptimin dhe pasojat eventuale të intervistës personale dhe, kur është e nevojshme, si të përgatitet për intervistë personale. Punonjësi i mbrojtjes së fëmijës në bashki ose në njësitë administrative lejohet të marrë pjesë në intervistë dhe ka të drejtë të paraqesë pyetje ose komente brenda kornizës së përcaktuar nga nëpunësi intervistues.

4. Në rastet kur fëmija i pashoqëruar intervistohet për kërkesën e paraqitur për mbrojtje ndërkombëtare, kjo intervistë zhvillohet nga nëpunësi i cili ka njohuri të domosdoshme për nevojat e veçanta të fëmijës.

5. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët bën të gjitha përpjekjet që në bashkëpunim me autoritetet përgjegjëse kombëtare ose organizatat ndërkombëtare, të marrë të gjitha masat për të gjurmuar/gjetur sa më shpejt prindërit apo të afërmit e tjerë të ngushtë të fëmijës së pashoqëruar.

6. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët koordinon punën me strukturat përgjegjëse që fëmija i pashoqëruar që nga momenti i hyrjes në territorin e Republikës së Shqipërisë të vendoset:

- a) me të afërmit e rritur;
- b) me ndonjë familje kujdestare;
- c) në qendra të specializuara për akomodim të fëmijëve; ose
- ç) në akomodim tjetër të përshtatshëm për fëmijët.

7. Përjashtimisht, kërkuesi fëmijë i pashoqëruar që ka mbushur moshën 16 vjeç mund të vendoset në qendra akomodimi për kërkues të rritur, nëse për një gjë të tillë ai ka dhënë pëlqimin dhe është në interesin e tij dhe vendoset në kujdestari të të afërmit të rritur, i cili rri bashkë me të në Qendër.

8. Në rastet kur mund të ketë kërcënim për jetën ose integritetin e fëmijës së pashoqëruar apo të anëtarëve të ngushtë të familjes së tij, veçanërisht nëse ata kanë mbetur në vendin e origjinës, autoritetet përgjegjëse sigurohen që mbledhja, shkëmbimi dhe përpunimi i informacionit përkatës me ata persona të bëhet mbi baza konfidenciale.

9. Për aq sa është e mundur, vëllezërit e motrat duhet të mbahen së bashku duke marrë në konsideratë interesin më të lartë të fëmijëve dhe në veçanti moshën e tyre dhe shkallën e pjekurisë. Ndryshimet e vendqëndrimit të fëmijëve të pashoqëruar duhet të kufizohen sa më shumë që të jetë e mundur.

Neni 53

Vizitat mjekësore për fëmijët e pashoqëruar

1. Me kërkesë të autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët, fëmija i pashoqëruar mund t'i nënshtrohet vizitës mjekësore për të përcaktuar moshën e tij, brenda kuadrit të shqyrtimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare, në rastet kur pas deklarimeve të përgjithshme apo indicieve të tjera të dobishme, ky autoritet ka dyshime lidhur me moshën e kërkuesit. Nëse edhe pas kësaj vizite autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët vazhdon të ketë dyshime, kërkuesi do të konsiderohet se është fëmijë.

2. Vizita mjekësore kryhet duke respektuar në tërësi dinjitetin individual, duhet të jetë me natyrë sa më pak ndërhyrëse, si dhe të kryhet nga profesionistë të kualifikuar të mjekësisë, për të mundësuar, për aq sa është e mundur, një rezultat të besueshëm. Vizita mjekësore koordinohet dhe ndiqet nga punonjësit e Qendrës së Azilit në prani të psikologut, ku fëmija i pashoqëruar

është akomoduar, dhe rezultatet e saj të certifikuara nga mjeku specialist i dorëzohen autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët.

3. Në rastet kur kryhen vizita mjekësore, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët sigurohet që:

a) fëmija i pashoqëruar të informohet para shqyrtimit të kërkesës në një gjuhë të cilën e kupton apo të cilën supozohet se e kupton, për mundësinë e përcaktimit të moshës së tij nëpërmjet vizitës mjekësore.

Informacioni përfshin edhe informatat për metodën e vizitës dhe pasojat e mundshme që rrjedhin nga vizita mjekësore, në kuadër të shqyrtimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare, si dhe për pasojat e refuzimit të vizitës mjekësore prej tij;

b) fëmija i pashoqëruar dhe/ose kujdestari i tij jep pëlqimin për kryerjen e vizitës mjekësore, me qëllim përcaktimin e moshës;

c) vendimi për të refuzuar kërkesën e bërë nga fëmija i pashoqëruar, që ka kundërshtuar kryerjen e vizitës mjekësore, nuk do të bazohet vetëm në këtë kundërshtim;

ç) fakti që fëmija i pashoqëruar ka refuzuar kryerjen e vizitës mjekësore nuk do të pengojë autoritetin përgjegjës për azilin dhe refugjatët në marrjen e vendimit për kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare.

4. Në zbatimin e këtij neni, mendimi i fëmijës do të merret parasysh në përputhje me moshën dhe shkallën e pjekurisë së tij.

5. Të gjithë personat që punojnë me fëmijët e pashoqëruar duhet të kenë marrë ose duhet të marrin trajnim të përshtatshëm për nevojat specifike të tyre dhe respektojnë parimin e konfidencialitetit në lidhje me çdo informacion që marrin gjatë kryerjes së veprimtarisë së tyre.

KREU VII TË DREJTAT DHE DETYRIMET E KËRKUESIT PËR MBROJTJE NDËRKOMBËTARE

Neni 54

Të drejtat e kërkuarit

Kërkuari deri në përfundimin e procedurave për përcaktimin e statusit të mbrojtjes ndërkombëtare ka të drejtë:

- a) të qëndrojë në Republikën e Shqipërisë;
- b) të përfitojë kushtet minimale të jetesës;
- c) të ketë kujdesin shëndetësor;
- ç) të përfitojë shërbimet e kujdesit shoqëror;
- d) të përfitojë ndihmën juridike të garantuar nga shteti;
- dh) të ketë arsimim për kërkuarit fëmijë;
- e) të ushtrojë lirinë e mendimit dhe të besimit fetar;
- ë) për punësim dhe për trajnime profesionale.

Neni 55

E drejta e kërkuarit për qëndrim në Republikën e Shqipërisë

1. Kërkuari ka të drejtë të qëndrojë në territorin e Republikës e Shqipërisë që nga momenti i paraqitjes së kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare deri kur vendimi për përcaktimin e statusit ka marrë formë të prerë dhe i është komunikuar kërkuarit.

2. Përjashtim mund të bëhet vetëm kur një person bën një kërkesë të mëvonshme, sipas përkufizimit të bërë në pikën 10 të nenit 3 të këtij ligji, ose kur ai do të ekstradohet, sipas rastit, në një shtet anëtar të BE-së në përputhje me detyrimet sipas urdhër-arrestit evropian, ose në një vend të tretë, sipas detyrimeve të përcaktuara nga gjykatat penale ndërkombëtare.

3. Ekstradimi i një kërkuesi në një vend të tretë sipas pikës 2 të këtij neni, lejohet vetëm kur autoritetet përgjegjëse janë të bindura se vendimi i ekstradimit nuk do të rezultojë në kthimin direkt ose indirekt në shkelje të detyrimeve ndërkombëtare.

4. Anëtarët e familjes, të cilët kanë mbërritur në Republikën e Shqipërisë së bashku me kërkuesin, kanë të drejtë të qëndrojnë në përputhje me pikën 1 të këtij neni.

5. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët ndërmerr masat e nevojshme që të ruajë, aq sa është e mundur, unitetin e familjes, siç është brenda territorit të Republikës së Shqipërisë.

Neni 56

E drejta për kushtet minimale të jetesës dhe kushte sociale

1. Kërkuesit kanë të drejtë për strehim, ushqim dhe veshmbathje, të ofruara në formë mallrash ose në formën e ndihmës financiare, kuponë ose një kombinim i tyre, si dhe një ndihmë financiare për shpenzimet e përditshme.

2. Kushtet minimale të jetesës dhe kushtet sociale përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 57

Kujdesi shëndetësor

1. Kërkuesit kanë të drejtën për kujdes shëndetësor, i cili përfshin kujdesin e urgjencës shëndetësore, shërbimet e kujdesit shëndetësor dhe trajtimin e sëmundjeve dhe çrregullimeve të rënda të shëndetit mendor.

2. Kërkuesve që kanë qenë subjekte të përdhunimit, të ushtrimit të torturës, trajtimit çnjerëzor ose degradues apo formave të tjera të rënda të dhunës, si dhe kërkuesve që i përkasin kategorisë së veçantë u ofrohet trajtim i nevojshëm shëndetësor sipas nevojave specifike dhe pasojave të shkaktuara.

Neni 58

Ndihma juridike e garantuar nga shteti

1. Kërkuesit i ofrohet ndihma juridike falas e garantuar nga shteti në lidhje me:

- a) informacionin për të drejtat dhe detyrimet e tyre;
- b) hartimin e ankimeve për vendimet që merren gjatë procedurës së shqyrtimit të kërkesës;
- c) hartimin e akteve dhe përfaqësimin në procedurat administrative para autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët, si dhe para gjykatës për ankimin e vendimeve të marra gjatë shqyrtimit të kërkesës.

2. Ndihma juridike, sipas pikës 1 të këtij neni, i ofrohet kërkuesit i cili nuk ka mjete të mjaftueshme financiare për të mbuluar shpenzimet përkatëse.

3. Ndihmën juridike, sipas pikës 1 të këtij neni, mund ta japin ofruesit e shërbimit të ndihmës juridike, sipas përcaktimeve të bëra në ligjin për ndihmën juridike të garantuar nga shteti.

4. Ministri përgjegjës për çështjet e drejtësisë dhe ministri përcaktojnë me udhëzim të përbashkët modalitetet e nevojshme organizative dhe teknike për zbatimin e përcaktimeve të bëra në këtë nen.

Neni 59

E drejta për arsim e kërkuesve fëmijë

1. Kërkuesit fëmijë kanë të drejtë për ndjekjen e arsimit parauniversitar me të njëjtat kushte si edhe për fëmijët me shtetësi shqiptare.

2. Ndjekja e arsimit parauniversitar nga kërkuesit fëmijë, sipas pikës 1 të këtij neni, bëhet brenda 3 (tre) muajve nga data kur është paraqitur kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare.

Neni 60

Liria e mendimit dhe e besimit fetar

Kërkuesit i garantohet liria e mendimit dhe e besimit fetar sipas bindjeve të tyre, në përputhje me parashikimet e legjislacionit përkatës në fuqi.

Neni 61

E drejta për punësim dhe trajnime profesionale

1. Kërkuesit kanë të drejtë të punësohen jo më vonë se 9 (nëntë) muaj nga data e paraqitjes së kërkesës, nëse autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët nuk ka marrë akoma vendim dhe kjo vonesë nuk mund t'i atribuohet kërkuesit.

2. Republika e Shqipërisë, për arsye të politikave të tregut të punës, mund t'u japë përparësi në tregun e punës shtetasve të saj.

3. Kërkuesit kanë të drejtë për trajnime profesionale, pavarësisht nëse kanë akses në tregun e punës.

Neni 62

Detyrimet e kërkuesit

1. Kërkuesi është i detyruar:

a) të veprojë në përputhje me legjislacionin në fuqi të Republikës së Shqipërisë, si dhe me udhëzimet e dhëna ose masat e ndërmarra nga autoritetet përgjegjëse sipas këtij ligji;

b) të bashkëpunojë me autoritetin përgjegjës për azilin dhe refugjatët dhe me autoritetet e tjera shtetërore ligjzbatuese;

c) t'u përgjigjet ftesave të autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët dhe/ose organeve të tjera shtetërore përgjegjëse, si dhe të bashkëpunojë në çdo fazë të procedurës;

ç) të dorëzojë dokumentet e udhëtimit, dokumentet e identitetit dhe/ose prova të tjera që ka në dispozicion;

d) të njoftojë autoritetin përgjegjës për azilin dhe refugjatët për çdo ndryshim të adresës së banimit brenda 3 (tri) ditësh;

dh) të veprojë në përputhje me urdhrat e autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët, si dhe të gjithë urdhrat e autoriteteve të tjera shtetërore përgjegjëse lidhur me kufizimet e lëvizjes;

e) të mos largohet nga Qendra e Pritjes për Azil ose nga vendi i caktuar nga ministria pa lejen e autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët derisa të përfundojë procedura e shqyrtimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare;

ë) të bashkëpunojë për marrjen e gjurmëve daktiloskopike dhe të fotografisë, për kontrollin fizik dhe të bagazheve, si dhe të sigurojë të dhëna për të ardhurat apo pasuritë që disponon;

f) t'i nënshtrohet ekzaminimit apo trajtimit mjekësor, me kërkesën e autoritetit përgjegjës në fushën e kujdesit shëndetësor, në rast rreziku të shëndetit publik.

2. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët mund të kontrollojë kërkuesin dhe sendet të cilat ai i disponon. Pa paragjykuar kontrollet e kryera për arsye sigurie, kontrollet e kërkuesit në kuadër të këtij ligji kryhen nga persona të së njëjtës gjini, në respektim të plotë të parimeve të dinjitetit njerëzor dhe të integritetit fizik e psikologjik.

3. Nëse gjatë qëndrimit në Qendrën e Pritjes për Azil kërkuesi nuk respekton detyrimet e përcaktuara në këtë ligj dhe në rregulloren e Qendrës, shfaq sjellje të dhunshme dhe shkakton dëme materiale, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët mund të vendosë largimin e kërkuesit nga Qendra dhe e detyron atë për të kompensuar dëmet e shkaktuara. Kundër vendimit

të autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët, kërkuesi ka të drejtë të paraqesë ankim pranë Komisionit Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët.

KREU VIII TË DREJTAT DHE DETYRIMET E REFUGJATIT DHE TË PERSONIT ME STATUS TË MBROJTJES PLOTËSUESE

Neni 63

Të drejtat e përfituesve të mbrojtjes ndërkombëtare

1. Personi me status refugjati ose personi me statusin e mbrojtjes plotësuese ka të drejtën:
 - a) për qëndrim në Republikën e Shqipërisë për aq kohë sa zgjat statusi i refugjatit ose i mbrojtjes plotësuese;
 - b) për shërbime të kujdesit shoqëror, në kushte të njëjta me shtetasit shqiptarë;
 - c) për kujdes shëndetësor në kushte të njëjta me shtetasit shqiptarë;
 - ç) për strehim;
 - d) për arsim parauniversitar dhe arsim të lartë në kushte të njëjta me shtetasit shqiptarë;
 - dh) për ndihmën për integrim në shoqëri;
 - e) e ushtrimit të mendimit e të besimit fetar dhe të lirisë së fesë sipas bindjeve të tyre, në përputhje me parashikimet e legjislacionit përkatës në fuqi;
 - ë) për punësim dhe për trajnime profesionale;
 - f) e bashkimit familjar sipas përcaktimeve të kreut IX të këtij ligji;
 - g) për t'iu drejtuar gjykatës dhe për të përfituar ndihmën juridike falas, sipas përcaktimeve të bëra në ligjin për ndihmën juridike të garantuar nga shteti;
 - gj) për të poseduar pasuri të luajtshme dhe të paluajtshme.
2. Personi me status refugjati ose personi me status të mbrojtjes plotësuese gëzon të drejtat sipas pikës 1 të këtij neni deri në nivelin e mbrojtjes të cilën e gëzon shtetasi shqiptar.
3. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët informon personin me status të refugjatit ose personin me status të mbrojtjes plotësuese brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditësh nga dita e njohjes së statusit të refugjatit apo mbrojtjes plotësuese, në një gjuhë të cilën ai e kupton apo në mënyrë të arsyeshme supozohet se e kupton, lidhur me të drejtat dhe detyrimet që rrjedhin nga njohja e statusit përkatës.

Neni 64

E drejta për strehim

1. Personit me status refugjati ose personit me status të mbrojtjes plotësuese i sigurohet strehim për një periudhë deri 2 (dy) vjet, afat i cili fillon nga data e vendimit për njohjen e statusit të refugjatit ose mbrojtjes plotësuese.
2. Personi me status refugjati ose personi me status të mbrojtjes plotësuese humbet të drejtën për strehim nëse refuzon strehimin e ofruar sipas pikës 1 të këtij neni.
3. Personi me status refugjati ose personi me status të mbrojtjes plotësuese, i cili ka mjete të nevojshme për përballimin e shpenzimeve për strehimin, nuk përfiton nga parashikimi i bërë në pikën 1 të këtij neni.

Neni 65

Integrimi në shoqëri

Me qëllim integrimin në shoqërinë shqiptare, personave me status refugjati dhe personave me status të mbrojtjes plotësuese iu mundësohet mësimi i historisë, i gjuhës dhe i kulturës së Republikës së Shqipërisë.

Neni 66

E drejta për punësim dhe e drejta në trajnime profesionale

1. Personi me status refugjati ose personi me status të mbrojtjes plotësuese ka të drejtë për punësim në Republikën e Shqipërisë dhe pajiset me leje pune në përputhje me parashikimet e ligjit për të huajt.

2. Personi me status refugjati ose personi me status të mbrojtjes plotësuese ka të drejtë për trajnime profesionale, të praktikës për përvojë pune në të njëjtat kushte si për shtetasit shqiptarë.

3. Autoriteti përgjegjës për pajisjen me leje pune dhe trajtimin e marrëdhënieve të punës merr masat e nevojshme për të siguruar akses të plotë të personit me status refugjati ose personit me status të mbrojtjes plotësuese në tregun e punës.

Neni 67

Ndihma juridike e garantuar nga shteti

1. Personit me status refugjati ose personit me status të mbrojtjes plotësuese i ofrohet ndihma juridike falas e garantuar nga shteti për:

a) informacionin lidhur me të drejtat dhe detyrimet që rrjedhin nga njohja e statusit të refugjatit ose statusi i mbrojtjes plotësuese;

b) hartimin e ankimeve dhe përfaqësimin para autoritetit për azilin dhe refugjatët, në rast të ndërprerjes, të shfuqizimit apo të refuzimit të statusit të refugjatit apo të statusit të mbrojtjes plotësuese, si dhe hartimin e akteve të nevojshme për të vënë në lëvizje Komisionin Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët;

c) hartimin e akteve të nevojshme për të vënë në lëvizje gjykatën, ofrimin e këshillimit, përfaqësimin dhe mbrojtjen para gjykatës në lidhje me refuzimin e dhënies së mbrojtjes ndërkombëtare.

2. Ndihma juridike sipas pikës 1 të këtij neni i ofrohet personit me status refugjati ose status të mbrojtjes plotësuese, i cili nuk ka mjete të mjaftueshme financiare për të mbuluar shpenzimet përkatëse.

3. Ndihma juridike sipas pikës 1 të këtij neni ofrohet sipas përcaktimeve të bëra në ligjin për ndihmën juridike të garantuar nga shteti.

Neni 68

E drejta për pasuri të luajtshme dhe të paluajtshme

Personi me status refugjati ose personi me status të mbrojtjes plotësuese ka të drejtën e posedimit të pasurisë së luajtshme dhe/ose të pasurisë së paluajtshme në kushte të njëjta me personat e huajt.

Neni 69

Natyralizimi

Personi me status refugjati ose personi me statusin e mbrojtjes plotësuese ka të drejtë për fitimin e shtetësisë shqiptare me natyralizim, në përputhje me parashikimet e ligjit për shtetësinë shqiptare.

Neni 70

Detyrimet e personave me status refugjati dhe personave me status të mbrojtjes plotësuese

1. Personi me status refugjati ose personi me status të mbrojtjes plotësuese është i detyruar:
 - a) të respektojë Kushtetutën, ligjet dhe aktet nënligjore të Republikës së Shqipërisë;
 - b) të njoftojë autoritetin përgjegjës për azilin dhe refugjatët për ndryshimin e adresës së banimit jo më vonë se 3 (tri) ditë nga ndryshimi i saj.
2. Personi me status refugjati ose personi me statusin e mbrojtjes plotësuese nuk mund të krijojë, të bashkohet ose të mbështesë e të veprojë në grupime politike ose organizata të tjera, që cenojnë rendin dhe sigurinë publike të Republikës së Shqipërisë, si dhe nuk ka të drejtën e votës.

KREU IX BASHKIMI FAMILJAR I REFUGJATIT DHE PERSONIT ME STATUS TË MBROJTJES PLOTËSUESE

Neni 71

Paraqitja dhe shqyrtimi i kërkesës për bashkim familjar

1. Kërkesa për bashkim familjar paraqitet pranë autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët nga refugjati ose personi me statusin e mbrojtjes plotësuese.
2. Refugjati ose personi me statusin e mbrojtjes plotësuese paraqet kërkesën për bashkim familjar pranë autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët, duke plotësuar formularin e veçantë të kërkesës, vetëm nëse ka qëndruar në mënyrë të ligjshme në territorin e Republikës së Shqipërisë për një periudhë që nuk i kalon 2 (dy) vjet, përpara se anëtarët e familjes së tij të bashkohen me të.
3. Në rastin e paraqitjes së kërkesës për bashkim familjar, kërkuesi duhet të plotësojë kushtet e mëposhtme:
 - a) të sigurojë strehim në kushte normale jetese, sipas standardeve për shëndetin dhe sigurinë;
 - b) të garantojë sigurimin shëndetësor për vete dhe familjen e tij;
 - c) të garantojë burime të qëndrueshme të ardhurash financiare për të siguruar veten dhe familjen e tij, pa iu drejtuar skemës së sigurimeve shoqërore apo pa qenë në ngarkim të buxhetit të shtetit.
4. Përrjashtimisht, refugjatit nuk i kërkohet të plotësojë kushtet e përcaktuara në pikën 3 të këtij neni kur kërkesa për bashkim familjar dorëzohet brenda një periudhe prej 3 (tre) muajsh pas marrjes së statusit vetëm për anëtarët e mëposhtëm të familjes:
 - a) bashkëshortit të refugjatit;
 - b) fëmijët e refugjatit dhe të bashkëshortit të tij, duke përfshirë fëmijët e birësuar;
 - c) fëmijët, duke përfshirë fëmijët e birësuar të tij, kur refugjati ka kujdestarinë dhe fëmijët janë të varur prej tij. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët mund të autorizojë bashkimin e fëmijëve, kujdestaria e të cilëve është e përbashkët, me kusht që pala tjetër që ndan kujdestarinë të ketë dhënë pëlqimin e saj;
 - ç) fëmijët, duke përfshirë fëmijët e birësuar të bashkëshortit, kur ai ka kujdestarinë dhe fëmijët janë të varur prej tij. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët mund të autorizojë bashkimin e fëmijëve, kujdestaria e të cilëve është e përbashkët, me kusht që pala tjetër që ndan kujdestarinë të ketë dhënë pëlqimin e saj.
5. Formulari i kërkesës shoqërohet me një kopje të noterizuar të dokumenteve të udhëtimit të anëtarëve të familjes dhe me prova të dokumentuara të lidhjes familjare të kërkuarit me personin ose personat me të cilin/të cilët kërkohet bashkimi familjar. Në formular përfshihen të dhënat biografike të personit me të cilin kërkohet bashkimi familjar dhe të dhëna për lidhjen familjare me kërkuarin. Nëse është e mundur, në mënyrë që të marrë dëshmi se ekziston një marrëdhënie familjare, organi përgjegjës mund të zhvillojë intervista ose hetime të tjera që janë të nevojshme.
6. Nëse refugjati ose personi me statusin e mbrojtjes plotësuese nuk mund të paraqesë prova të dokumentuara zyrtarisht të marrëdhënies familjare, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët merr në konsideratë prova të tjera apo indicie, të cilat vlerësohen në përputhje me

legjislacionin e brendshëm, lidhur me ekzistencën e kësaj marrëdhënieje. Vendimi për refuzimin e kërkesës nuk mund të bazohet vetëm në faktin e mungesës së provave të dokumentuara.

7. Shqyrtimi i kërkesës për bashkim familjar fillon brenda 10 (dhjetë) ditëve nga data e depozitimit të kërkesës dhe në përfundim të procedurës autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët shprehet me vendim të arsyetuar brenda 30 (tridhjetë) ditëve nga data e paraqitjes së kërkesës, për të cilin njofton me shkrim kërkuesin brenda 5 (pesë) ditëve nga data e marrjes së tij. Formulari i kërkesës miratohet me urdhër të ministrit.

8. Në rastin kur kërkesa për bashkimin familjar ka lidhje me një fëmijë të pashoqëruar, vendimi merret brenda 20 (njëzet) ditëve nga dita e paraqitjes së kërkesës.

Neni 72

E drejta e bashkimit familjar

1. Anëtarët e familjes së refugjatit ose të personit me statusin e mbrojtjes plotësuese në Republikën e Shqipërisë gëzojnë të drejtën e bashkimit familjar.

2. Refugjati fëmijë i pashoqëruar ka të drejtë të kërkojë bashkim familjar me prindërit, motrat, vëllezërit, anëtarë të tjerë të familjes, të cilët bashkëjetojnë me të ligjërisht ose që janë fëmijë dhe të pamartuar. Kur këta persona të familjes, të shkallës së parë, në linjë të drejtë, nuk mund të gjenden, fëmija i pashoqëruar ka të drejtë të kërkojë bashkim familjar me kujdestarin ligjor ose me ndonjë të afërm tjetër, jo në linjë të drejtë.

3. Në rast të një martese poligame, kur një nga bashkëshortët e refugjatit jeton me të në Republikën e Shqipërisë, nuk mund të autorizohet hyrja, qëndrimi dhe dhënia e bashkimit familjar të bashkëshortit dhe as të fëmijëve të këtij bashkëshorti, pa paragjykuar dispozitat e konventës “Mbi të drejtat e fëmijës” të vitit 1989.

4. Në rast të një martese poligame, kur bashkëshortët jetojnë jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, kërkuesi ka të drejtë të kërkojë bashkim familjar me njërin nga bashkëshortët dhe me fëmijët e këtij bashkëshorti, sipas përcaktimeve të pikës 1 të këtij neni.

5. Refugjati ose personi me statusin e mbrojtjes plotësuese ka të drejtë të aplikojë për bashkim familjar vetëm pas dhënies së vendimit përfundimtar për përcaktimin e statusit.

6. Gjatë shqyrtimit të kërkesës për bashkimin familjar të partnerit, bashkëjetues të kërkuesit, merren si provë e marrëdhënies familjare faktorë, si: fëmijë i përbashkët, banim i përbashkët, regjistrim i partneritetit dhe çdo mjet tjetër prove i besueshëm.

7. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët mund të kryejë intervista me kërkuesin dhe anëtarët e tij të familjes, si dhe regjistron të gjitha të dhënat e përfituara gjatë shqyrtimit të kërkesës.

Neni 73

Refuzimi i kërkesës për bashkim familjar dhe e drejta e ankimit

1. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët refuzon kërkesën për bashkim familjar nëse vërtetohet një nga rastet e mëposhtme:

- a) për arsye të cenimit të sigurisë publike, të sigurisë kombëtare dhe shëndetit publik;
- b) kur nuk përmbushen kushtet e përcaktuara nga ky ligj;
- c) kur kërkuesi për bashkim familjar ose anëtarët e familjes së tij në vendin pritës, gjatë qëndrimit në vendin e origjinës nuk kanë jetuar në marrëdhënie martesore ose familjare;
- ç) kur vërtetohet se janë paraqitur të dhëna të pavërteta, dokumente të falsifikuara ose janë përdorur mashtrime;
- d) kur provohet se martesa ose birësimi janë bërë me qëllimin e vetëm për t'i mundësuar personit të interesuar hyrjen dhe qëndrimin në Republikën e Shqipërisë;
- dh) kur konstatohet se kërkuesi ose partneri i pamartuar është i martuar ose është në një marrëdhënie të qëndrueshme afatgjatë me një person tjetër.

2. Gjatë vlerësimit të raportit sipas shkronjës “d” të pikës 1 të këtij neni, mbahet parasysh në veçanti fakti nëse martesë, marrëdhënia ose birësimi janë lidhur pasi kërkuesit i është dhënë leja e qëndrimit.

3. Vendimi i refuzimit të kërkesës për bashkim familjar arsyetohet.

4. Kundër vendimit të refuzimit të kërkesës për bashkim familjar mund të bëhet ankimi pranë Komisionit Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditëve nga data e njoftimit të vendimit.

5. Kundër vendimit të Komisionit Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët mund të bëhet ankimi në gjykatën kompetente për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve administrative, sipas legjislacionit në fuqi.

Neni 74

Të drejtat e anëtarëve të familjes së refugjatit për bashkim familjar

Anëtarët e familjes së refugjatit, që kanë përfituar nga vendimi për bashkim familjar, kanë të njëjtat të drejta sikurse edhe kërkuesi për:

- a) arsimim në institucionet arsimore;
- b) punësim dhe vetëpunësim;
- c) këshillim profesional dhe trajnim.
- ç) kujdes shëndetësor;
- d) leje qëndrimi.

Neni 75

Hyrja dhe qëndrimi i anëtarëve të familjes

1. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët njofton me shkrim ministrinë përgjegjëse për çështjet e punëve të jashtme për vendimin për pranimin e kërkesës për bashkim familjar.

2. Personat, që përfitojnë nga vendimi për bashkimin familjar, pajisen me vizë hyrjeje në kufi, në rast se kërkohet një e tillë. Ata pajisen me leje qëndrimi mbi bazën e kërkesës së autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët, drejtuar autoritetit përgjegjës për kufirin dhe migracionin, sipas rregullave dhe procedurave të përcaktuara në ligjin për të huajt.

KREU X

PROCEDURA E ANKIMIT

Neni 76

Ankimimi

1. Kërkuesi, personi me status refugjati, personi nën mbrojtje plotësuese ose personi nën mbrojtje të përkohshme ka të drejtë të paraqesë ankimi kundër vendimit të autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët në Komisionin Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët.

2. Përveç rasteve kur në këtë ligj parashikohet ndryshe, për shqyrtimin e ankimit në Komisionin Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët zbatohen dispozitat e Kodit të Procedurave Administrative.

3. Kundër vendimit të Komisionit Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët mund të bëhet ankimi në gjykatën administrative kompetente, në përputhje me parashikimet e legjislacionit përkatës në fuqi.

4. Ankimi në gjykatën administrative, sipas kësaj pike, pezullon ekzekutimin e vendimit të Komisionit.

Neni 77

Afatet për paraqitjen e ankimit

1. Afati për paraqitjen e ankimit në Komisionin Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët kundër vendimit administrativ të autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët është 15 (pesëmbëdhjetë) ditë që nga dita e njoftimit të vendimit, përveç rasteve të përcaktuara ndryshe në këtë ligj.

2. Për depozitimin e ankimit në Komision zbatohen përcaktimet e bëra në Kodin e Procedurave Administrative.

Neni 78

Komisioni Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët

1. Komisioni Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët është organi administrativ epror që shqyrton ankimet e bëra ndaj vendimeve administrative të autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët.

2. Komisioni Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët ka në përbërje kryetarin dhe 4 (katër) anëtarë, të cilët emërohen në detyrë për një afat 4 (katër) vjeçar, me të drejtë riemërimi.

3. Anëtarët e Komisionit Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët emërohen, lirohen dhe shkarkohen nga detyra me vendim të Këshillit të Ministrave. Kriteret e emërimit, shkaqet e lirimit ose të shkarkimit, si dhe shpërblimi i anëtarëve të Komisionit përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

4. Komisioni Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët është i pavarur në ushtrimin e detyrës dhe të kompetencave të parashikuara në këtë ligj.

5. Në mbledhjen e tij të parë Komisioni Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët miraton rregulloren e brendshme të organizimit dhe të funksionimit të tij.

Neni 79

Procedura e shqyrtimit në organin administrativ epror

1. Komisioni Kombëtar për Azilin dhe Refugjatët vendos mbi bazën e provave të mbledhura gjatë procedurës administrative të zhvilluar nga autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët, si dhe mbi bazën e provave të tjera të paraqitura nga kërkuesi.

2. Në përfundim të shqyrtimit të ankesës, Komisioni vendos:

- a) lënien në fuqi të vendimit të autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët;
- b) shfuqizimin e vendimit të autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët dhe rikthimin e çështjes për rishqyrtim të kjo strukturë përgjegjëse;
- c) ndryshimin e vendimit të autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët dhe gjykimin në themel të çështjes.

3. Si rregull i përgjithshëm, Komisioni vendos për ankimin brenda 30 (tridhjetë) ditëve nga data e paraqitjes së ankimit, përveç rasteve të ankesave të paraqitura kundër vendimeve të marra në mbështetje të neneve 35 dhe 36 të këtij ligji.

4. Në rastet kur ankesa është parashtruar kundër vendimeve të marra, në mbështetje të neneve 35 dhe 36 të këtij ligji, afati për të vendosur për ankesën është 15 (pesëmbëdhjetë) ditë nga dita e paraqitjes së ankimit.

Neni 80

Rivendosja në afat

1. Nëse kërkuesi, për shkaqe të arsyeshme, nuk mund të dorëzojë ankimin brenda afatit ligjor, mund të kërkojë rivendosjen në afat të ankimit.

2. Për kërkesat për rivendosje në afat zbatohen përcaktimet e bëra në Kodin e Procedurave Administrative.

3. Kërkesa për rivendosje në afat pezullon ekzekutimin e vendimit për largimin e kërkuarit nga Republika e Shqipërisë.

KREU XI MBROJTJA E PËRKOHSHME

Neni 81

Kushtet për dhënien e mbrojtjes së përkohshme

1. Mbrojtja e përkohshme u jepet shtetasve të huaj ose personave pa shtetësi, të cilët masivisht hyjnë në Republikën e Shqipërisë nga një vend, ku për arsye të luftës ose situatës së ngjashme, të dhunës së përgjithshme ose konfliktit të brendshëm, të karakterizuara nga shkelje të të drejtave të njeriut, kur shteti, nga i cili kanë ardhur, nuk mund të garantojë mbrojtjen e tyre.

2. Mbrojtja e përkohshme jepet kur:

a) i huaji ka vendqëndrimin e tij të përkohshëm ose të përhershëm në shtetin nga i cili vjen dhe për shkaqet e përcaktuara në pikën 1 të këtij neni ka ardhur në Republikën e Shqipërisë;

b) i huaji, i cili qëndron në Republikën e Shqipërisë, edhe pse i ka përfunduar afati i qëndrimit, nuk mund të kthehet në shtetin ku ka pasur vendqëndrimin apo vendbanimin për shkaqet e përcaktuara në pikën 1 të këtij neni.

3. I huaji, i cili gëzon mbrojtje të përkohshme, mund të paraqesë kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare në çdo kohë. Shqyrtimi i kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare fillon vetëm pas përfundimit të afatit të mbrojtjes së përkohshme.

Neni 82

Dhënia e mbrojtjes së përkohshme

1. Mbrojtja e përkohshme jepet me vendim të Këshillit të Ministrave për një afat 1-vjeçar kur ekzistojnë kushtet e përcaktuara në pikën 1 të nenit 81 të këtij ligji.

2. Vendimi për dhënien e mbrojtjes së përkohshme përcakton grupet e personave për të cilët zbatohet dhënia e mbrojtjes së përkohshme, datën për të cilën mbrojtja do të ketë efekt, si dhe vlerësimin lidhur me shkallën e lëvizjes së personave të shpërngulur.

3. Vendimi i Këshillit të Ministrave për dhënien e mbrojtjes së përkohshme merret duke pasur parasysh kapacitetet ekonomike, sigurinë kombëtare, mbrojtjen e rendit dhe të qetësisë publike, si dhe informacionet përkatëse të dhëna nga UNHCR-ja dhe organizatat tjera në ndihmë të refugjatëve.

4. Mbrojtja e përkohshme mund të zgjatet edhe për 6 (gjashtë) muaj, por jo më shumë se 3 (tre) vjet, nëse vazhdojnë kushtet në vendin nga kanë ardhur personat e mbrojtur, të cilat përbënin bazën e vendimit për dhënien e mbrojtjes.

5. Para afatit të përfundimit të mbrojtjes së përkohshme, Këshilli i Ministrave rivlerëson ekzistencën e kushteve dhe të rrethanave, në bazë të të cilave është dhënë mbrojtja e përkohshme dhe, në varësi të rivlerësimit, vendos zgjatjen e afatit ose pushimin e mbrojtjes së përkohshme.

6. Ministria i jep personit, i cili gëzon mbrojtjen e përkohshme, informacion në gjuhën të cilën ai e kupton për të drejtat edhe detyrimet e tij gjatë kohëzgjatjes së mbrojtjes.

Neni 83

Përgjashtimi nga mbrojtja e përkohshme

1. E drejta për mbrojtje të përkohshme nuk i njihet personit për të cilin ka arsye serioze të konsiderohet se:

- a) ka kryer krim kundër paqes, krim lufte ose krim kundër njerëzimit, të përcaktuara në instrumentet ndërkombëtare të hartuara për krime të tilla;
- b) ka kryer një krim të rëndë jopolitik jashtë Republikës së Shqipërisë para pranimit të tij si person që gëzon mbrojtje të përkohshme. Ky përcaktim zbatohet edhe për pjesëmarrësit në krim dhe/ose për nxitësit e tij;
- c) është shpallur fajtor për akte që janë në kundërshtim me qëllimet dhe parimet e Kombeve të Bashkuara;
- ç) paraqet rrezik për sigurinë kombëtare dhe rendin publik të Republikës së Shqipërisë.

Neni 84

Përfundimi i mbrojtjes së përkohshme

Mbrojtja e përkohshme përfundon:

- a) me mbarimin e afatit të caktuar nga Këshilli i Ministrave;
- b) kur arsyet për mbrojtje të përkohshme nuk ekzistojnë më;
- c) kur i huaji largohet nga Republika e Shqipërisë;
- ç) kur të huajt i është dhënë një lloj tjetër mbrojtjeje, sipas një ligji të caktuar ose një marrëveshjeje ndërkombëtare;
- d) nëse i huaji i nënshtrohet masës së dëbimit.

Neni 85

Kthimi

1. Autoriteti përgjegjës për kufirin dhe migracionin merr masat e nevojshme, sipas ligjit për të huajt, për të bërë të mundur kthimin vullnetar të personave në mbrojtje të përkohshme ose të atyre që u ka përfunduar afati i mbrojtjes së përkohshme, si dhe siguron që aktet që rregullojnë kthimin vullnetar të personave në mbrojtje të përkohshme të lehtësojnë kthimin e tyre duke respektuar dinjitetin njerëzor.

2. Në rastet e kthimit me forcë, mbahen në konsideratë edhe arsyet bindëse humanitare, të cilat në raste të veçanta mund ta bëjnë të pamundur kthimin ose të paarsyeshëm për t'u kryer.

3. Autoriteti përgjegjës për kufirin dhe migracionin merr masat e nevojshme, në mënyrë që kthimi me forcë i personave, të cilëve u ka përfunduar afati i mbrojtjes së përkohshme, të jetë në përputhje me respektimin e dinjitetit njerëzor dhe se vendimi për kthimin e tyre është marrë në bazë të njohurive faktike.

4. Autoriteti përgjegjës për kufirin dhe migracionin merr masat e nevojshme për sigurimin e kushteve të qëndrimit të personave, të cilët kanë gëzuar mbrojtje të përkohshme dhe që nuk mund të udhëtojnë, duke pasur parasysh gjendjen e tyre shëndetësore. Këtu përfshihet edhe kategoria e personave të cilët vuajnë nga pasoja të rënda negative, nëse trajtimi i tyre ndërpritet, të cilët nuk mund të dëbohen për aq kohë sa vazhdon kjo situatë.

5. Autoriteti përgjegjës për kufirin dhe migracionin vlerëson në mënyrë sa më të favorshme kërkesat nga personat, të cilët kanë gëzuar mbrojtje të përkohshme dhe kërkojnë të kthehen në mënyrë vullnetare në shtetin pritës, në bazë të rrethanave që mbizotërojnë në vendin e origjinës, për aq kohë sa mbrojtja e përkohshme nuk ka përfunduar.

Neni 86

Të drejtat dhe detyrimet e personave nën mbrojtjen e përkohshme

- 1. Personat nën mbrojtje të përkohshme kanë të drejtë:
 - a) të qëndrojnë në Republikën e Shqipërisë sipas kohëzgjatjes së mbrojtjes së përkohshme;
 - b) të kenë kushtet themelore të jetesës dhe të strehimit, në përputhje me mundësitë ekonomike të Republikës së Shqipërisë;

- c) të përfitojnë kujdes shëndetësor;
 - ç) për arsim parauniversitar në të njëjtat kushte me shtetasit shqiptarë;
 - d) për ushtrimin e mendimit, besimit fetar dhe lirinë e fesë sipas bindjeve të tyre, në përputhje me parashikimet e legjislationit përkatës në fuqi;
 - dh) për punë dhe trajnime profesionale;
 - e) për ndihmë juridike të garantuar nga shteti.
2. Përjashtimisht, një i huaj nën mbrojtje të përkohshme gëzon të drejtën për të kërkuar bashkim familjar vetëm nëse kjo e drejtë nuk mund të realizohet në asnjë vend tjetër, përveçse në territorin e Republikës së Shqipërisë.
3. Personat, të cilëve iu është dhënë mbrojtja e përkohshme, janë të detyruar të zbatojnë përcaktimet e bëra në nenin 70 të këtij ligji.

Neni 87

E drejta për kujdes shëndetësor

1. Personat nën mbrojtje të përkohshme kanë të drejtën për kujdes shëndetësor, i cili përfshin kujdesin e urgjencës shëndetësore, shërbimet e kujdesit shëndetësor dhe trajtimin e sëmundjeve e të çrregullimeve të rënda mendore.
2. Personave nën mbrojtje të përkohshme, të cilët kanë qenë subjekte të përdhunimit, ushtrimit të torturës, trajtimit çnjerëzor apo degradues ose formave të tjera të rënda të dhunës, si dhe personave që i përkasin kategorisë të veçantë u ofrohet trajtim i nevojshëm shëndetësor, sipas nevojave specifike dhe pasojave të shkaktuara.

Neni 88

E drejta për kushte themelore të jetesës

1. Personat nën mbrojtje të përkohshme kanë të drejtë për kushte themelore të jetesës, ku përfshihen, por pa u kufizuar vetëm në: strehimin, ushqimin, veshmbathjet dhe sende të tjera të nevojshme. Personave nën mbrojtje të përkohshme me nevoja të veçanta iu sigurohen standardet e jetesës në përputhje me nevojat e tyre specifike.
2. Personat nën mbrojtje të përkohshme kanë të drejtë të përfitojnë ndihmë shoqërore në përputhje me parashikimet e ligjit për shërbimet e kujdesit shoqëror në Republikën e Shqipërisë dhe të ligjit për asistencën sociale në Republikën e Shqipërisë.
3. Në përcaktimin e nivelit të ndihmës për të përmbushur nevojat e personave nën mbrojtje të përkohshme merret parasysh fakti nëse ata janë të punësuar ose të vetëpunësuar.

Neni 89

E drejta për punësim dhe trajnime profesionale

1. Personat nën mbrojtje të përkohshme kanë të drejtë për punësim në Republikën e Shqipërisë në përputhje me ligjin për të huajt.
2. Personat nën mbrojtje të përkohshme kanë të drejtë për trajnime profesionale, praktikë për përvojë pune në të njëjtat kushte me shtetasit shqiptarë.

KREU XII DOKUMENTET

Neni 90

Pajisja me dokumente

1. Ministria e pajis kërkuuesin me dokumentet e mëposhtme:

- a) vërtetimin për paraqitjen e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare;
- b) leje të përkohshme qëndrimi, të lëshuar nga autoriteti përgjegjës për të huajt, sipas procedurave të parashikuara nga ligji për të huajt, e cila shërben edhe si dokument identifikimi;
- c) dokument udhëtimi, kur ka arsye serioze humanitare që kërkojnë praninë e tij në një shtet tjetër, me përjashtim të shtetit të origjinës.

2. Vërtetimi sipas shkronjës “a” të pikës 1 të këtij neni lëshohet nga autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët brenda 3 (tri) ditëve nga paraqitja e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare. Ky dokument nuk vërteton identitetin e kërkuarit. Format i vërtetimit të dorëzimit të kërkesës miratohet me urdhër të ministrit.

3. Personi me status refugjati pajiset me dokumentet e mëposhtme:

- a) leje qëndrimi sipas ligjit për të huajt;
- b) letërnjoftim elektronik;
- c) dokument udhëtimi.

4. Personi nën mbrojtje plotësuese pajiset me dokumentet e mëposhtme:

- a) leje qëndrimi sipas ligjit për të huajt;
- b) letërnjoftim elektronik;
- c) dokument udhëtimi.

5. Personi nën mbrojtje të përkohshme pajiset me leje qëndrimi sipas ligjit për të huajt.

6. Refugjati ose personi nën mbrojtje plotësuese, me kërkesën e tij pajiset me vizë nga ministria përgjegjëse për punët e jashtme sipas ligjit për të huajt.

7. Republika e Shqipërisë, nëse është e nevojshme, personave që pranohen në territorin e saj për qëllim të mbrojtjes së përkohshme, u ofron të gjitha lehtësirat për marrjen e vizave të nevojshme, duke përfshirë edhe vizat tranzit.

Neni 91

Dokumenti i udhëtimit dhe letërnjoftimi elektronik

1. Refugjati ose personit nën mbrojtje plotësuese, me kërkesën e tij, i lëshohet letërnjoftim elektronik dhe dokument udhëtimi.

2. Për fëmijën refugjat ose nën mbrojtje plotësuese, kërkesa për pajisje me dokument udhëtimi paraqitet nga të paktën njëri prej prindërve dhe në prani të tij, të kujdestarit ose të përfaqësuesit ligjor me prokurë të posaçme.

3. Refugjati ose personi nën mbrojtje plotësuese nën 16 vjeç pajiset vetëm me dokument udhëtimi, me vlefshmëri 5 (pesë) vjet.

4. Refugjati ose personi nën mbrojtje plotësuese mbi 16 vjeç pajiset me letërnjoftim elektronik dhe me dokument udhëtimi, me vlefshmëri 10 (dhjetë) vjet për secilin dokument.

5. Kriteret dhe procedura për pajisjen me letërnjoftim elektronik dhe dokument udhëtimi për këtë kategori personash përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës.

Neni 92

Regjistrimi

Refugjati ose personi nën mbrojtje plotësuese regjistrohet në Regjistrin Kombëtar të Gjendjes Civile, sipas procedurës së përcaktuar me udhëzim të ministrit.

Neni 93

Kthimi i dokumenteve

1. Dokumentet e mbajtura sipas nenit 62 të këtij ligji, i kthehen të huajt pas përfundimit të procedurave të përcaktimit të statusit të mbrojtjes ndërkombëtare.

2. Kthimi i dokumenteve të përcaktuara në nenin 90 të këtij ligji, bëhet në përputhje me parashikimet e ligjit për të huajt.

KREU XIII TRAJTIMI I TË DHËNAVE PERSONALE

Neni 94

Trajtimi i të dhënave personale

1. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët, për qëllime të zbatimit të këtij ligji, mbledh dhe përpunon të dhënat personale të kërkuesve për mbrojtje ndërkombëtare, të refugjatëve, të personave me statusin e mbrojtjes plotësuese apo mbrojtje të përkohshme, në përputhje me legjislacionin në fuqi për mbrojtjen e të dhënave personale.

2. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët bashkëpunon me autoritetet përgjegjëse të Policisë së Shtetit dhe të shërbimeve inteligjente për mbledhjen dhe verifikimin e të dhënave.

3. Rregullat dhe procedurat për marrjen e informacionit dhe verifikimin e të dhënave e të deklarimeve nga vendi i origjinës për azilkërkuesin dhe refugjatën miratohen me udhëzim të ministrit.

Neni 95

Komunikimi i të dhënave personale

1. Të dhënat personale të kërkuesve mbrohen sipas legjislacionit në fuqi për mbrojtjen e të dhënave personale.

2. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët nuk mund t'u japë asnjë informacion aktorëve të pohuar të persekutimit ose cenimit të rëndë ndaj kërkuesit për kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare ose për faktin që një kërkesë e tillë është paraqitur, si dhe çdo informacion tjetër që do të rrezikonte integritetin fizik të kërkuesit, anëtarëve të familjes së tij ose lirinë dhe sigurinë e anëtarëve të tjerë të familjes, të cilët ende jetojnë në shtetin e origjinës.

3. Me qëllim ekzekutimin e vendimit të kthimit në vendin e origjinës, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët mund t'u komunikojë autoriteteve të huaja të dhënat e mëposhtme:

a) të dhënat personale (emrin, mbiemrin, datën dhe vendin e lindjes, gjininë, shtetësinë, adresën e fundit të njohur në vendin e origjinës apo të tranzitit) të personit në fjalë dhe, nëse është e nevojshme, të dhënat personale të të afërmeve të tij;

b) të dhënat lidhur me pasaportën ose një dokument tjetër identiteti;

c) gjurmët daktiloskopike, fotografitë dhe të dhënat biometrike;

ç) të dhënat për dokumente të tjera që mundësojnë identifikimin e personit;

d) të dhënat për gjendjen shëndetësore të personit, me kusht që kjo të jetë në përputhje me interesin e tij;

dh) çdo të dhënë tjetër të domosdoshme për të garantuar hyrjen e personit në shtetin e destinuar dhe për të ruajtur sigurinë e personave që e shoqërojnë;

e) të dhënat për procedurat penale të filluara për të, për aq sa kjo është e rëndësishme për procedurën e kthimit të personit në fjalë, për ruajtjen e rendit dhe të sigurisë publike në vendin e origjinës ose të tranzitit dhe për aq sa personi në fjalë nuk rrezikohet.

Neni 96

Gjurmët daktiloskopike dhe fotografitë

1. Për çdo kërkues, autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët verifikon gjurmët daktiloskopike dhe fotografinë e secilit prej tyre. Përjashtim nga ky rregull bëjnë fëmijët nën moshën 12 vjeç.

2. Gjurmët daktiloskopike dhe fotografa regjistrohen nga Policia e Shtetit në bazën e të dhënave për të huajt.

3. Nëse Policia e Shtetit konstaton se gjurmët e reja daktiloskopike janë të njëjta me ato të regjistruara paraprakisht, ajo informon autoritetin përgjegjës për azilin dhe refugjatët, duke regjistruar të dhënat personale të personit (emrin, mbiemrin, datëlindjen, gjininë, numrin e referencës, numrin personal, shtetësinë dhe vendin në të cilin ndodhet). Nëse bëhet fjalë për të dhënat e mbledhura nga vetë Policia e Shtetit, ajo informon autoritetin përgjegjës për azilin dhe refugjatët duke treguar datën, vendin dhe arsyen e marrjes së gjurmëve daktiloskopike.

4. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët i përdor këto të dhëna me qëllim që:

- a) të verifikojë identitetin e personit në fjalë;
- b) të verifikojë nëse personi ka paraqitur kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare;
- c) të verifikojë nëse ka të dhëna që konfirmojnë apo kundërshtojnë deklaratat e personit;
- ç) të verifikojë nëse ekzistojnë të dhëna që vënë në dyshim mundësinë e personit për të fituar statusin e refugjatit apo të mbrojtjes plotësuese;
- d) të lehtësojë bashkëpunimin ndërmjet autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët, Policisë së Shtetit dhe institucioneve ligjzbatuese, të cilat ushtrojnë kompetencat në këtë fushë.

5. Ndalohet transferimi jashtë vendit i të dhënave personale të mbledhura për kërkuesin, pa konfirmimin me shkrim të autoritetit përgjegjës për azilin dhe refugjatët.

6. Të dhënat personale të mbledhura për qëllime të këtij ligji asgjësohen ose shkatërrohen pas përmbushjes së qëllimit të grumbullimit, sipas parimeve të përcaktuara në legjislacionin në fuqi për mbrojtjen e të dhënave personale.

Neni 97

Mbajtja e regjistrit elektronik

1. Autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët administron dhe mirëmban regjistrin elektronik të kërkuesve dhe personave në mbrojtje ndërkombëtare, të cilët paraqiten dhe trajtohen në përputhje me këtë ligj, vendimet e marra nga autoritetet përgjegjëse dhe çdo të dhënë tjetër e nevojshme që përcaktohet nga ministri.

2. Përmbajtja dhe mënyra e administrimit të këtij regjistri përcaktohet me urdhër të ministrit.

KREU XIV

DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 98

Institucionet përgjegjëse për zbatimin e këtij ligji

1. Për zbatimin e këtij ligji ngarkohen autoritetet përgjegjëse të përcaktuara në këtë ligj, si dhe institucionet e tjera që në bazë të këtij ligji ose të ligjeve përkatëse të organizimit dhe funksionimit të tyre kanë detyrime në ofrimin e shërbimeve, ndihmesës, marrjes së masave dhe asistencës së nevojshme ndaj personave që kërkojnë mbrojtje ndërkombëtare dhe kanë përfituar një mbrojtje të tillë.

2. Në ushtrimin e detyrimeve të përcaktuara në këtë ligj, ministria dhe autoriteti përgjegjës për azilin dhe refugjatët bashkëpunojnë me organizatat jofitimprurëse, vendase ose të huaja, që ushtrojnë aktivitet në fushën e të drejtave të njeriut dhe posaçërisht për të drejtat e personave që kërkojnë mbrojtje ndërkombëtare.

Neni 99

Aktet nënligjore

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që brenda 6 (gjashtë) muajve nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të pikës 1 të nenit 10, pikës 5 të nenit 34, të pikës 2 të nenit 44, të pikës 2 të nenit 56 dhe të pikës 3 të nenit 78 të këtij ligji.

2. Ngarkohet ministri që brenda 6 (gjashtë) muajve nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të pikës 4 të nenit 8, të pikës 8 të nenit 26, të pikës 6 të nenit 32, të pikës 7 të nenit 71, të pikës 2 të nenit 90, të pikës 5 të nenit 91, të nenit 92, të pikës 3 të nenit 94, të pikës 2 të nenit 97 të këtij ligji.

3. Ngarkohen ministri përgjegjës për çështjet e drejtësisë dhe ministri që brenda 6 (gjashtë) muajve nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji të nxjerrin aktin nënligjor në zbatim të pikës 4 të nenit 58 të këtij ligji.

Neni 100

Dispozitë kalimtare

1. Kërkesat e depozituara deri në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji trajtohen në përputhje me procedurat dhe kushtet e përcaktuara në ligjin nr. 121/2014, “Për azilin në Republikën e Shqipërisë”.

2. Dokumentet e lëshuara nga autoritetet përgjegjëse në zbatim të ligjit nr. 121/2014, “Për azilin në Republikën e Shqipërisë”, janë të vlefshme deri në afatin e përcaktuar në tekstin e tyre.

Neni 101

Shfuqizime

Ligji nr. 121/2014, “Për azilin në Republikën e Shqipërisë”, dhe çdo akt nënligjor që bie në kundërshtim me këtë ligj shfuqizohen.

Neni 102

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 1.2.2021.

Shpallur me dekretin nr. 11972, datë 19.2.2021, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Ilir Meta.